

THE REVELATION OF ST. JOHN THE DIVINE

1 ¹Bik'ehgo'ihi'naán yunáásyú hago ágonéh shihíí Jesus yił ch'ínah ágólaa, Jesus bánada'iziidíí bich'í ch'ínah áiléhíí bigha; báná'iziidi, John holzéhi, yich'í na'ágole'go yaaká'dí' binal'a'á John yich'í oyiił'á': ²John, Bik'ehgo'ihi'naán biyati'íí, la'íí Jesus Christ hant'é nii láń shihíí, la'íí hadíí dahot'éhé yo'íí láń shihíí yaa nagosní'. ³Hadíí yunáásyú hago ágonéhi baa na'goní'íí yozhííhíí, la'íí hadíí daidezs'aaníí biyaa daagozhóó doleeł, la'íí díí k'e'eshchiiníí daayotá'íí ałdó' biyaa daagozhóó doleeł: iłk'idá' biká' nagowaahíí bigha. ⁴Shíí, John nshlíni, Asiayú ínashood ha'ánálséhíí gosts'idiyú nagoznili bich'í k'e'eshchii: Nliiníí, nlíjíí n'íí, dogáli, án bits'á'dí' iłgoch'oba'íí la'íí iłch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'qá le'; la'íí Spirits gosts'idi Bik'ehgo'ihi'naán nant'aago dahsdaagee bádih nadaaziiníí bits'á'dí'; ⁵La'íí Jesus Christ da'aniiigo aanagolní'íí, nanezna'íí bitahdí' dantsé nágosdlíni, ni'gosdzáán biká' nnee nadaant'aahíí yá nant'áhi ałdó' bits'á'dí' iłgoch'oba'íí hik'e iłch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'qá le'. án bił daanioogo nohwinchó'íí aqął nohwá tányizgiz bidiłíí bee, ⁶Án nant'án ádaanohwizlaa, la'íí biTaa, Bik'ehgo'ihi'naán, bi'okqah yebik'ehgo ádaanohwizlaa; án dázhó ba'ahégoṣí le', dawa yebik'eh le', doo ngonel'aq dayú dahazhí'. Doleelgo at'éé. ⁷Isaq, yaak'os biyí'dí' nádáh; dakówa daach'iłtséh, hadíí bigháadaach'isgeedíí ałdó': ni'gosdzáán biká' nnee dahot'éhé iłtah at'éego hadaazt'iíí án yik'e natídaadindlii doleeł. Da'anii. Doleelgo at'éé. ⁸NohweBik'ehní, nliiníí, nlíjíí n'íí, dogáli, Dák'a'at'éhi, gáníí, Shíí Álpha hik'e Oméga, begodeyáhi hik'e bengont'iíi nshlıjíi. ⁹Shíí John, nohwik'isn, Jesus binkááyú nohwił dał'a' nohwich'í' nadaagontłogi, hik'e Jesus Christ bilałtl'áhgee nohwił daanshlíni, la'íí nyee ndi dayúweh bił dahikahi, ni' tayı' dahgoz'qą Pátmos holzeegee sídáá, Bik'ehgo'ihi'naán biyati'íí hik'e Jesus baa nagoshní'íí bigha. ¹⁰Godilziníí bijií Holy Spirit shiká'zhí' adzaago, shine'dí' kozhii dázhó adijd dilwoshgo disiits'áqá, bész dilwoshé áñíhíí k'ehgo, ¹¹Gáníígo, Shíí Álpha hik'e Oméga nshlıjíi, dantséyúhi hik'e iké'yúhi: áídí' gánádi'niigo, Hant'é hí'ííniíí naltsoos biyi'

bak'e'iłchíigo Asiayú ha'ánázéhé gosta'sidiyú nagozñilíi bich'j' ánléh; Éphesus, Smýrna, Pérgamos, Thyatíra, Sárdis, Philadélphia, Laodicéa, díi dawa bich'j' ádaanle'. 12 Hadíñsha' áshiłníi nsigo t'qazhí' nánishnę'. Akú ik'ah kó'íi biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gosta'sidiyú odaaz'aago hiłtsaq; 13 Ik'ah kó'íi biká' dahnásilt'áhi gosta'sidiyú odaaz'aahíi iłñi'dí' la' nnee ga'ánolini sizij, bidiyágéhíi bikets'inyú nel'qą, bizis óodo be'alzaahi dázho nteeli bitilyú nel'qągo bínast'i'. 14 Bitsits'in hik'e bitsizíl ḥigai, dibełlíi bighaa dázho ḥigai lehíi k'ehgo, zas k'ehgo ḥigai; biñááhíi kó' yaadiinahíi k'ehgo at'éé. 15 Bikeehíi besh brass holzéhi, kó' biyi' hibeezhgo dázho bik'ena'didlaadhíi k'ehgo at'éé; bizhíi tú dázho lkáago dits'ag lehíi k'ehgo aılıts'ag. 16 Bigan dihe'nazhinéégo ts'ılısqosé gosta'sidi dahyonıi: besh be'idiltlöhé dá'iłch'izhinéé deníni bize'dí' há'áá; la'íi binii'íi ya'áí dázho bits'á'ídindláad lehíi k'ehgo at'éé. 17 Hiłtsaqdá' biyahzhí' nágo' dasiitsaqhíi k'ehgo. Áídí' bigan dihe'nazhinéé bee shiká' ndelñiih, gáníigo, Doo nénlödzid da; shíi dantseyúhi hik'e iké'yúhi nshlıjí. 18 Shíi dasiitsaq n'íi naahi'naahíi nshlıjí; sqą, dahazhí' hinshnaa, Doleego at'éé; ch'iidntahíi la'íi da'itsaahíi bá be'igqesé nashñil. 19 Hant'é hí'íníí hik'e hago ágót'jí shıhíi, la'íi kodí' godezt'i'go hago ágónę' shıhíi bak'e'iłchíi; 20 Ts'ılısqosé gosta'sidi shigan dihe'nazhinéégo dahishnílgo hinłtsaaníi, hik'e ik'ah kó'íi biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gosta'sidiyú odaaz'aahíi, doo baa nił ígözj dahíi bígosíñlsıj. Ts'ılısqosé gosta'sidihíi Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á ha'ánázéh gosta'sidi yánazíni ádaat'ee: ik'ah kó'íi biká'dahnásilt'áhi gosta'sidihíi ha'ánázéh gosta'sidihíi ádaat'ee.

2 1 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á Éphesusgee ha'ánázéhíi yásizíni bich'j'
k'e'iłchíi gánnihihgo: Ts'ılısqosé gosta'sidi bigan dihe'nazhinéégo
dahyonıi, ik'ah kó'íi biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gosta'sidi yitah
nagháahi gáníi, 2 Ánánt'jíí, nyeego na'izsídíi, nyee ndi bidag ánt'ééhíi
bígonsj, nnee ncho'go ádaat'eehíi nił daancho': la'íi Bik'ehgo'ihí'nań
binal'a'á daandlıj, daanii ndi doo ái daanlıj dahíi, léda'iłchoogo ádaanlıigo
bídaagosíñlsıjdgó bígonşı alđó': 3 Nyee ndi bínenl'áq, la'íi bidag ánt'ee, la'íi
shizhi'híi bigha nyeego na'izfid ni', t'ah doo hwahá baa nakaad dago bígonsi.
4 Da'ágát'ee ndi díi dala'á be'ánt'ééhíi doo shił nzhqo' da, dantsédá' nił'ijqó
n'íi bits'á' nýyaahíi bigha. 5 Hadí' gódah ch'íńkaad láń shıj bínałnlıhgo
t'qazhí' nándndáhgo, dantsédá' ánt'ee n'íi k'ehgo ánándlöh; dahyúgoħíi
dagoshchí' naa nsháhgo, ni'ik'ah kó'íi biká'dahnásilt'áhi naadishtıj, doo
t'qazhí' nándndzaa dayúgo. 6 Áídá' díi zhá nlt'éhi be'ánt'ee, Nicoláitans
daanlıni bi'at'e' nił daancho', shíi alđó' shił ncho'. 7 Hadíñ bijeyi' golíiníi, Spirit
ha'ánázéh nagozñilíi hant'é yiłníihíi yíyésts'aq le'; Hadíñ dawa yitis siliiníi
Bik'ehgo'ihí'nań bidázhó gózhqó goz'qą yune' ch'il be'ihí'nań sikaadíi baa
dahnazñilíi yiylqago baa godidish'aal. 8 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á Smýrnagee
ha'ánázéhíi yásizíni bich'j' k'e'iłchíi gánnihihgo; Dantséyúhi hik'e iké'yúhi
nlíni, daztsaq ndi naahi'nańi nlíni gáníi; 9 Ánánt'jíí, nich'j' nadaagontł'og,

la'íí tént'iyégo bígonsj, (ndi hánldzil); la', Jews daandljj, daanii ndi doo áí daanlj da, daazhógo áadaadil'íigo bígonsj, áí Satan yá ála'ánát'íjhi daanlj.

¹⁰K'ad bee niniigodilne'íí doo bénldzid da: nohwíí la' ch'iidn nant'án ha'ánohwílkaad, nanohwídaantaago; goneznan iskqázhí' goyéégo nohwichí' nagowaa doleel: ni'odla'íí bee sínzij dasíntsázhí', áík'ehgo dahazhí' ihi'naá naa dish'aał, gonneegee ch'ah hobíihí k'ehgo. ¹¹Hadíñ bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázéh nagozníllí hant'é yilñihíí yíyésts'aq le'; Hadíñ dawa yitis siliiníí nakidngee danáá itsaahíí doo bee baa gowáh da. ¹²Bik'ehgo'ihí'naá binal'aá Pérgamosgee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'ilchíí gánníihgo; Bibéshbe'idiltlíséh dá ilch'izhiñéé deníni golíiníí gánníí; ¹³Ánánt'íjíí, hayú gonlíiníí bígonsj, Satan nant'áago dahsdaayú: shizhi'íí nlt'éego hónítä'go bee nanraa ni', Ántipas, nlt'éego shá át'éhihi, nohwitahyú, Satan golíiyú, zesdiidá' ndi shondlaaníí doo yo'ogodíí'aq da ni'. ¹⁴Da'ágát'éé ndi díí zhá be'ánt'ééhíí doo shíl nzhqo da, aigee la' Báláam ilch'ígon'áni bił daanzhqogo daayotq', áí Bálak Israel hat'i'i ncho'go áadaane'go doleeli yił ch'ígo'aahgo da'okaqhgo hidáñ nadn'áí yaa hasnil n'íí daayiyaq doleelgo, la'íí nant'í' nadaakaigo yił ch'ígon'áqá. ¹⁵Aigee aldó' la' Nicoláitans bił ch'ídaagos'áni bił daanzhqogo daayotq', áí dázhq shíl ncho'i. ¹⁶Ninchó'íí bits'á'zhí' ádnlne'; dahuúgo hihi' dagoshchí' naa nsháhgo sizé'dí' beshbe'idiltlíséh bee bił nadaagonshkaad. ¹⁷Hadíñ bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázéh nagozníllí hant'é yilñihíí yíyésts'aq le'; Hadíñ dawa yitis siliiníí báñ, mánna holzéhi, nanl'í' n'íí la' bá daadi'dishné', tséé ligai bizhi' ániidéhi biká' dahgoz'áni baa dish'aał, áí dahgoz'aaníí baa hit'ááníí zhá yígółṣi. ¹⁸Bik'ehgo'ihí'naá binal'aá Thyatíragee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'ilchíí gánníihgo; Bik'ehgo'ihí'naá biYe', biñáá kq' yaadiiñahíí k'ehgo at'éhi, bikeehíí besh, brass holzéhi, dázhq bik'ena'didlaadhíí k'ehgo at'éhi gánníí; ¹⁹Ánánt'íjíí bígonsj, nił'ijoóníí, shána'izíidíí, ni'odla'íí, nyee ndi bidag ánt'ééhíí; ntsedá' ánánt'íjíí bitisgo ánánt'íjígo nígonsj. ²⁰Da'ágát'éé ndi díí zhá be'ánt'ééhíí doo shíl nzhqo da, isdzán, Jézebel holzéhi, Bik'ehgo'ihí'naá binkááyú na'iziidií ádiłdi'níhi, shánada'iziidi nant'í' nadaakaigo yił ch'ígo'aah ndi doo nt'é biłnnii da, la'íí shánada'iziidií da'okaqhgo hidáñ nadn'áí yaa hasnilíí daayiyaq doleelgo yił ch'ígo'aah ndi doo nt'é biłnnii da. ²¹Nant'í' naghaahíí yits'ágháhgo baa godini'ájá; ndi doo yits'ányáá da. ²²Áí bighá áñ dinííhgo ashle', la'íí hadíí yił nant'í' naskaihíí dázhq góyéé'go bich'í' nagowaago ashle', nant'í' naskaihíí doo yits'ákáh da lék'eyúgo. ²³Bichagháshé nasaanne'go ashle'; la'íí ha'ánálséhíí dawa shídaagołṣi doleel, shíí konatsekees yígółsiníí hik'e kojíí yune' go'iiníí nshlíjí: dała'á notiijo hant'é áadaasolaahíí dábił'ehyú nohwichí'íí nada'ishníił doleel. ²⁴Áídá' nohwihíí hik'e Thyatíragee daagonohliiníí la'ihíí, áí ilch'ígót'aahíí doo bikísk'eh áadaanoht'ee dahíí, Satan bi'at'e' k'ehgo ána'ol'íjíí dázhq ncho'go daałch'injíihíí, nohwíí la' t'ah doo hwaa bídaagonoł'aah dahíí, doo nt'é be'ándaahne' nohwildishníi da. ²⁵Díí zhá, hant'é bee nohwíí ch'ígót'aaníí nldzilgo daahohta', nánsdzaazhí'. ²⁶Hadíñ dawahá yitis siliiníí, la'íí nnágódzáázhí' hago ánásht'íjíí bikísk'eh

at'ééhíí, nnee binant'a' dała'áhíí il'aniyú naznilíí yebik'ehgo baa godidish'aał: 27 ShiTaa shaa godin'ájhíí k'ehgo yá nant'aa doo, besh ilíí bee; gosht'ish idee daasits'ilgo ts'iltqahíí k'ehgo ts'idołtijł. 28 Ts'ilsoqosécho baa dish'aał. 29 Hadíñ bijeyi' golínií, Spirit ha'ánázéh nagoznílíí hant'é yiłníihíí yíyésts'ąą le'.

3 1 Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá Sárdisgee ha'ánázéhíí yásizíni bich'i' k'e'ilchíí gánniihgo; Bik'ehgo'ihí'nań Spirits gosts'idi la'íí ts'ilsoqosé gosts'idi yegoyiłníí gáníí; Ánánt'ijíí bígonsj, hinnáágó daaniłch'iníi ndi dasintsáni ánt'ee. 2 Ch'inándzíidgo, hadíí nádaagodziihíí dák'azhá nanne'íí nalwodgo ánändle': hago ánánt'ijíí Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee doo nzhqo da laqá bígosílsjjid. 3 Álk'ehgo hant'é naa hi'né' la'íí dasínts'ąą láqá shihíí bínlánlníh, áí bikísk'eh ánt'ee, nincho'íí bits'ą'zhí' ánán'ne'. Doo ch'inándzíid dayúgohíí, in'ijíhi higháh ɬehíí k'ehgo nsháh, hagee hokosíí biyi' nsháhíí doo bígonlsj da doo. 4 Sárdisgee nnee da'akwiyé godziih, doo hwahá bidiyágé chih ádaile' da: áí dá ɬigai nt'éego bik'enada'izlaago bił hishkah doo: áí yik'e shiheedhií bighq. 5 Hadíñ dawahá yitis siliinií dá ɬigai nt'éego bik'e'izlaa doo; ihi'nań naltsoosíí biká' bizhi' doo k'ená'ishdéh da doo, shiTaa hik'e binal'aá yaaká'yú daagolínií binadzahgee bizhi'íí hodishiil. 6 Hadíñ bijeyi' golínií, Spirit ha'ánázéh nagoznílíí hant'é yiłníihíí yíyésts'ąą le'. 7 Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá Philadélphiagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'i' k'e'ilchíí gánniihgo; Godiyjhgo at'éhi, da'aniigo at'éhi, be'ohigęsé David býéé n'íí naitijhi, ch'iintqáyúgo doo hadíñ dená'ditijhi da; dagohíí de'dintqáyúgo doo hadíñ ch'iná'ítijhi da, áñ gáníí, 8 Ánánt'ijíí bígonsj: isaq, dáadítłh ch'ítotqago ná áshłaa, doo hadíñ da'dinótijhi at'ée da: doo nínldził da ndi shiyati'íí hónítq', la'íí, Ání doo bígonsj da, doo hak'i shiłdínqiiid da. 9 Satan yá flá'ánádaat'ijíí, Jews daandlij, daanii ndi doo áí daanlij dago ɬéda'ilchoogo ádaaniihíí; niyahzhí' hayaa ádaane'go, shił nzhooníí yídaagolsjjhgo ádaashlé' doo. 10 Nyee ndi bidag ánt'ee, niłdéniiidíí bikísk'eh ánt'ééhíí bighq ni'gosdzáń dahot'éhé biká' nakídá'dintaahíí begowáhíí bits'ą'zhí' áninsí doo, ni'gosdzáń biká' nnee nabida'dintaahíí. 11 Isaq, dák'adégo nánshdaał: nlt'éego ánt'ééhíí nlđzilgo hónítq', yaaká'yú ch'ah hobijíí niba' si'aaníí doo hadíñ nits'ą' náidi'aah da doleethíí bighq. 12 Hadíñ dawahá yitis siliinií Bik'ehgo hinshnaahíí bikjh biyi' da'ch'okaqahíí yuñe' býahdahn'aahíí k'ehgo ashkéh, dahazhi' doo ch'inádáhgo da: áñ Bik'ehgo hinshnaahíí bizhi'íí biká' ágoshlé', Bik'ehgo hinshnaahíí kjh nagoznili býéhi nt'é holzee shihíí alđdó' biká' ágoshlé', áí Jerúsalem áníidéhi holzee, yaaká'dí'go bee kegonáhi, Bik'ehgo hinshnaahíí bits'ą'đí'; dashíí shizhi' áníidéhi ndi biká' ágoshlé' alđdó'. 13 Hadíñ bijeyi' golínií, Spirit ha'ánázéh nagoznílíí hant'é yiłníihíí yíyésts'ąą le'. 14 Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá Laodicéagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'i' k'e'ilchíí gánniihgo: Doleelgo at'ée nliinií, nlt'éego da'aniigo nagolnijíí, Bik'ehgo'ihí'nań dawahá áyíflalaahíí begodeyáhi gáníí; 15 Ánánt'ijíí bígonsj, doo sínk'az da, doo síndog da: dázħó sínk'az le'at'éhi, dagohíí dázħó síndog le'at'éhi. 16 Da'ákugo síndog, doo sínk'az da, doo síndog dahíí

bigha hanídidishkoh. ¹⁷ Shíí hásdzil, shíyééhíí láqá, doo nt'é bínshdih da, ádiłn'níí; ndi díyaant'ée, naa goch'oba'á, tént'iyé, niñáá ágodih, dá líinchíí doo ádígónzí dahíí bigha; ¹⁸ Oodo kó' be'alzaahi shaa nahiłníih, hánldzil doleełhíí bigha; diyágé lígaihíí ák'ihidleeh doleełgo shaa nahiłníih, dá líinchíí'íí bik'e ídaa yágondziníí doo hit'íí da doleełhíí bigha; ik'ah niñáá bínzhish, nlt'éego go'íí doleełhíí bigha, niłdışnii. ¹⁹ Shíí daanzhooníí bił daadishteh, la'íí biniidaagodishlé, bił ch'ígonsh'aahgo: áík'ehgo dahńldqhogó nincho'íí bits'q'zhí' ánnęe. ²⁰ Isaq, dáádítłhdí' sézíígo nínsts'í: hadíí shizhii yidezts'qago shá ch'ííntáyúgo, ha'ádishaałgo bił idishjíí, bíí alđd' shíí idoyjíí. ²¹ Shíí dawa bitis sélíígo shiTaa bił nansht'aahíí k'ehgo hadíí dawa yitis siliiníí bił nansht'aa doleełgo baa godinsh'aah. ²² Hadíí bijey' golíiníí, Spirit ha'ánázéh nagozníí hant'é yiłníihí yíyésts'qá le'.

4 ¹Díí bikédí'go dé'íid, yaaka'yú dáádítłh ch'íotąq láago hiłtsaq: dantsé kozhii bésb dilwoshíí k'ehgo anıigo disiits'qá n'íí shich'í hananadzii gáshiłniigo, Yushdé' shich'í hasiná, kodí' godezt'ígo hago ágonéh shihíí nich'í ch'ínah ashléh. ²Dagoshch'í Holy Spirit shiká'zhí' adzaago nant'án biká'dahsdáhi yaaká'yú dahs'qago hiłtsaq, la' yiká' dahsdaago. ³ Ání dahsdaahń tséé ílını, jasper hik'e sardine holzéhi, ga'ánolih: nant'án biká'dahsdáhi iłtsáqt'ól tséé ílını, emerald holzéhi, ga'ánolihgo binazt'i'. ⁴ Áí nant'án biká'dahsdáhi si'aaníí binaayú nadindíí'i biká'dahsdáhi lédńt'i': áígee bádaayányú nadindíí'i lígaigo bik'e nadaahezlaago dahnaháztąq; ch'ah óodo be'alzaahi bik'e daadez'qago. ⁵ Nant'án biká'dahsdáhi bits'q'ídí hada'didla' hik'e idí'ñii la'íí kozhii daadits'ag: la'íí bidáhgee gosts'idgo daadilthí, áí Bik'ehgo'ihí'nań biSpirits gosts'idihi ádaat'ee. ⁶ Nant'án biká'dahsdáhi bidáhgee dolyííni, crystal ga'at'éhi, sikqá: la'íí binaayú díí'yú nt'eshí hiňáhi nadaazi, bitíldí' hik'e bighánt'aadí' dá biňáá zháhi. ⁷ Áí daahináhi ntséhihíí ndóicho ga'ánolih, nakigeehíí magashi bizhaazhé ga'ánolih, taagieehíí nnee binii'híí binii'hi, díí'geehíí itsaa na'niihíí ga'ánolih. ⁸ Áí díí'i daahináhihíí dawa bit'q' gostáń daagolíí: dá biňáá zhá naz'áni: jiłgee, tl'é'gee, Dilzini, dilzini, dilzini, daańii nt'ée, Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń Dák'a'at'éhi, nlíi n'íí, nliiníí, dogáhi. ⁹ Dahagee daahináhihíí nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahń, doo ngonel'qá dayú, dahazhí' hiňáhi, Ízisgo ánt'ee, yiłníigo, daidnlsigo, yich'í ihédaanzigo, ¹⁰ Bádaayányú nadindíí'i nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahń yiyyahzhí' hayaa ánádaat'íí, ání doo ngonel'qá dayú dahazhí' hiňaahíí daayokqahgo, yaaká'yú daabich'ah daayosbąahíí yiyyahzhí' hayaa ánádail'ííh gádaanıigo, ¹¹ NohweBik'ehń, Ízisgo ánt'ee, daaniłch'iníigo bik'e síntíí, daaniłch'inílsigo, la'íí dawa nebik'eh daaniłch'iníigo bik'e síntíí: dawa ánlaa, háńt'íjhíí bigha dawa daagolíí, háńt'íjhíí bigha dawa alzaa.

5 ¹Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahń bigan dihe'nazhińéhi naltsoos yisdisi daho'algó hiłtsaq, biyí' hik'e biká'dí'go k'e'eshchíni, gosts'idiyú bidá'doljéég. ²Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá dázhó nalwodihi hiłtsaq, ání ádijd

dilwoshgo gáníí, Hadíí láq naltsoos bidá'doljeegíí ch'íízóqsgo iłts'q' áile'go yik'e sitij? ³Áídá' yaaká'yú, ni' biká'yú, dagohíí ni' bitl'áahyú ndi doo hadíí naltsoosíí iłts'q' áile'íí dagohíí yineł'íí ndi yik'e sitij da. ⁴Doo hadíí naltsoos iłts'q' áile'go yozhílhíí, dagohíí yineł'íí ndi yik'e sitij dahíí bighä yat'éego hishchag ni. ⁵Bádaayáñyúhíí dała'á gáshílhíí, Doo nchag da: díñ'ii, Juda hat'iíí bits'ád' Ndóícho, án David Bikeghadi, dawa yitis siljhíí bighä, án zhä naltsoos bidá'doljeegíí gosts'idi ch'íízóqsgo iłts'q' áile'íí yik'e sitij. ⁶Akú dé'jjidgo nant'án biká'dahsdáhi hik'e nt'éshí daahináhi ihñígee, bádaayáñyú bitahdi' dibełlíí **biZhaazhé** nlíni zesdjí n'íí ga'ánolini siziijo hiłtsaq, án biyeshdee gosts'idihi, biñáá gosts'idihi, áí Bik'ehgo'ihí'nań biSpirits gosts'idihi ni'gosdzán dágoz'aq na t'éego biká'zhí' oodaas'a'i. ⁷Ań nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahní bigan dihe'nazhinédi'go naltsoosíí náidnné'. ⁸Naltsoos náidnné'dá' díj'i daahináhi la'íí bádaayáñyú nadindíj'i dibełlíí biZhaazhé nlíni biyahzhí' hayaa ádaasdzaa; daantígee tsíbe'idot'álé dahdaayotíjíl, la'íí its'aa óodo be'alzaahi, diltli'go tıkaqolchiníhi bee halk'ilgo dah daayokaat, áí nnée Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahi bi'okąqhií ádaat'ee. ⁹Sí ániidéhi daido'aał gádaanlıigo, Naltsoosíí nádnné'go bidá'doljeegíí ch'íízóqsgíí bik'e síntij: nnée il'aniyú hadaazt'iíí, iłtah at'éego yádaalti'íí, nnée daanliiníí, la'íí nnée binant'a' dała'áhhí il'aniyú naznillí biyi'dí' nidi'zesdjigo nidiłní bee Bik'ehgo'ihí'nań bá hanánohwihéń'nil. ¹⁰Nant'án daandlijigo, la'íí okąq yebik'ehi daandlijigo Bik'ehgo'ihí'nań daahohiķaqhí bich'í' ádaanohwíílaa: áík'ehgo ni'gosdzán biká' nadaant'aa doo. ¹¹Dé'jjidgo nant'án biká'dahsdáhi hik'e nt'éshí daahináhi la'íí bádaayáñyú biñaayú Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á lájago: goneznadn doo náholtagyú dá'ágánáhołqago goneznadn, doo náholtagyú áídí' doo náholtagyú yúweh doo náholtagyú daabizhii daasiits'qá; ¹²Dibełlíí biZhaazhé nlíni bidi'zesdjíí n'íí dawa yebik'ehi, há'ıldzili, góyáni, nalwodi, dilzini, ba'ihégosini, la'íí biyaa gozhóóníí baa hi'né'híí yik'e sitíni at'éé. ¹³Áídí' yaaká'yú, ni'gosdzán biká'yú, ni'gosdzán biyi'yú, túnteeł biyi'yú dahot'éhé daahinaahíí, da'adzaayú dawa daagolíiníí gádaanlıigo disiits'qá, Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahní la'íí dibełlíí biZhaazhé nlíni doo ngonel'qá dayú dahazhí' biyaa gozhóó le', dilzí le', ba'ihégosí le', la'íí dawa yebik'eh le'. ¹⁴Díj'i nt'éshí daahinaahíí, Doleełgo at'éé, daanii. Bádaayáñyú nadindíj'i hadíí doo ngonel'qá dayú dahazhí' hinäahíí yiayahzhí' ádaaszaago daayokąq.

6 ¹Dibełlíí biZhaazhé nlíni naltsoos bidá'doljeegíí gosts'idihi dała'á ch'íízóqzgo hiłtsaq, áídá' díj'i nt'éshí daahinaahíí dała'á bizhiihíí idi'ñiihíí ga'áhiłts'ago, Yushdé' díñ'ii, shiłníigo disiits'qá. ²Áídí' dé'jjidgo kílgai hiłtsaq: áí yiká' dahsdaahní iłtih dahyotíjíl; la'íí nant'án bich'ah baa hit'qá: án gonołneełgo gonłneeħgo kíl bił dahiswod. ³Nakigee idá'doljeegíí ch'íná'ízóqzdá' nakigee nt'éshí hinäahíí, Yushdé' díñ'ii, shiłníigo disiits'qá. ⁴Áídí' kíl tıchíí'i ch'ínánálwod: áí yiká' dahsdaahní ni'gosdzán biká' iłch'í'gont'ée n'íí nádiiné'go baa godet'qá, nnée nanáliłtseed doleelgo:

ła'íí besh be'idiltlish dázhó nchaahi baa hitaq. ⁵Taagigee idá'doljeegíí ch'íná'ñzóqzdá' taagigee nt'éshí hináhihíí, Yushdé' díñ'íí, shiñiigo didiits'áq. Dé'íidgo líí diłhili hiłtsaq; áí yiká' dahsdaahní bedahnádidlohé dahyo'áál. ⁶Díí'i nt'éshí daahináahíí iłní'dí' kozhii disiits'áq gáníigo, Tł'oh naghái dałáhn ha'okąago penny ilíí, tł'oh naghái diwozhé taadn ha'okąago **penny** ilíí; áídá' ik'ah hik'e wine nadaanohníí. ⁷Díídngee idá'doljeegíí ch'íná'ñzóqzdá' díídngee nt'éshí hináhihíí, Yushdé' díñ'íí, shiñiigo disiits'áq. ⁸Dé'íidgo líí délibáhé hiłtsaq; áí yiká' dahsdaahní Da'itsahíí holzee, áídí' Ch'iidntahíí biké' begogáál. Ni'gosdzáń díí'yú iłk'é'nílgó dała'á biyí' besh be'idiltlishé, shiná' góyéego nagowaahíí, yóiyahgo ch'innihíí, hik'e ni'gosdzáń biká' tsétahgo daagolní bédaagodzidíí bee nnee nadaayiltseed doleelgo binawod baa daagodest'äq. ⁹Ashladngee idá'doljeegíí ch'íná'ñzóqzdá', be'okąaqhi biká' dahnási'niłíí bitl'áahgee nnee Bik'ehgo'ihí'nań biyati'híí hik'e yaa nadaagolní'híí bighä nadaabi'distseedíí biyi'sizíni hiłtsaq; ¹⁰Adíid daadilwoshgo gádaanii, NohweBik'ehní, nidilzini, da'aniihi nílíni, da'os'ah láq nnee ni'gosdzáń biká' daagolní nohwidiłhíí bighä baa yáñti'go nohwá ik'enáń'ni'? ¹¹Áídí' daantíígee iłlgai bitaadaas'niigo gádaabil'ido'niid, Dét'ihézhí' hanádaałsoł, bił nadaała'íí hik'e nohwik'isyú nohwíí nanohwi'distseedhíí k'ehgo nabi'ditseed doleelíí nabi'distseedgo zhá. ¹²Gostáńgee idá'doljeegíí ch'íná'ñzóqzdá', dé'íidgo ízisgo ni'godes'naa; ya'áhíí tsiigha diłhili nanestł'oolhíí k'ehgo diłhili silíí, tł'é'gona'áhíí dił ga'ánolih silíí; ¹³Ch'il, fig holzéhi, bich'í' deyolgo doo hwahá nt'áq dahíí nanihezdeehíí k'ehgo ts'ılısqosé yaadí' ni'gosdzáń biká'zhí' náltáq. ¹⁴Yáá naltsoos hisdisíí k'ehgo hisdis silíijo esdíid; la'íí dził hik'e ni' táyi' dahnagoznilíí dawa łahyúgo nazníl daasilíí. ¹⁵La'íí ni'gosdzáń biká' nadaant'aahi, nnee itisyú nadaandeehi, hádaałdzili, silááda itisgo nadaant'aahi, nnee nadaalwodi, la'íí daakówá, daako'desnaahíí hik'e doo daako'desnaa dahíí ndi, dził binída'í'án yune', tséyaa nadaach'int'í'go; ¹⁶Dził hik'e tséé bich'í' gádaach'inii, Nohwiká'zhí' ts'íyaa ánnéhgo nádaanohwinł'ííh, nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahní hik'e dibełíí **biZhaazhé** nílíni bihashkeehíí bits'í' nádaanohwinł'ííh, ¹⁷Biashke'híí begodeyaahíí bighä; áík'ehgo hadíí zhá shä' sizíj doleel?

7 ¹Áí bikédí'go Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ni'gosdzáńzhí' díí'yú nadaaziijo hiłtsaq, ni'gosdzáń biká' díí'yú nyolíí t'aqzhí' daayotä'go, ni'gosdzáń, túnteel, hik'e ch'il doo bich'í' nyol da doleelhíí bighä. ²Áídí' ya'áí hanadáhdí'go Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á, Bik'ehgo'ihí'nań hináhi bibe'ídinidlídé yoné'go naahltsaq; ání díí'i Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ni'gosdzáń hik'e túnteel daayiłchöqhgo baa daagodest'aaníí ádíid yich'í' nádidilghaazhgo, ³Gáníí, Ni'gosdzáń, túnteel, hik'e ch'ilhíí daołchöqh hela', Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziidíí bitá'gee bidaadinihidlídgo zhá. ⁴Da'kwíí bidaadiniidlíd shihíí disiits'áq: Israel biye'ke bits'á'dí' nnee hadaazt'íí bitahdí' dała'á gonenadín iká'yú díí'i doo náholtagyú hilt'éego bidaadiniidlíd.

5 Juda hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Reuben hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Gad hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Gad hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Néphthalim hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. **Manásse** hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. 7 Símeon hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Levi hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Íssakar hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. 8 Zábulon hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Joseph hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Benjamin hat'i'íí bitahdí' nakits'ádah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. 9 Díí bikédfí'go dé'íjido nñee doo la' díí nñee láni yóltagyúhi daahiltsaq, binant'a' dała'áhíi il'aniyú naznlíi, nñee il'aniyú hadaaazt'iíí, nñee daanliiní, hik'e iłtah at'éego yáadaalt'iíí dawa bitahdí', nant'án biká'dahsdáhi hik'e dibelíi **biZhaazhé** nlíni yidáhgée nadaazjí, dá ligai nt'éego bik'eda'izlaa, ch'il, palm holzéhi, bits'ádaaz'aahíi dahdaayinílgo; 10 Adjíid daadilwosh gádaaníigo, Hasdách'igháhíi Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikqáhñ, nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahí, hik'e dibelíi **biZhaazhé** nlíni biłgo bits'ádí' begoz'aq. 11 Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a' nant'án biká'dahsdáhi, bádaayáñyú, hik'e díí'i nt'éshí daahinaahíi binaayú lédnt'i'go nant'án biká'dahsdáhi biyahzhí' hayaa ánádaat'iíigo Bik'ehgo'ihí'nań daayokqáh, 12 Gádaaniigo, Doleelgo at'éé: Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikqáhñ doo ngonel'aq dayú dahazhí' biyaa gozhqó le', ba'ihégosí le', góyáq le', bich'í' ihégosí le', dilzí le', dawa yebik'eh le', la'íí dák'a'at'éé le'. Doleelgo at'éé. 13 Bádaayáñyú dała'á shich'í' gánniidi, Díí bidiyágé daałigaihíi, hadíń áadaat'ií? Hadí' hikaihi? 14 Gábilédeníi, Ni la' bígonkísí, Gánáshiłdo'ñiidi, Góyéego nagoyaahíi yitis ch'ékaihi áadaat'ií: dibelíi **biZhaazhé** nlíni bidilíi bee bidiyágé tadaizgigo ɬigaigo ádaizlaa. 15 Áí bighä Bik'ehgo'ihí'nań biká'dahsdáhi yidáhgée nán'áá, áí daabich'okqáh goz'aq yune' dawa jíi, dawa tl'é' daabokqáh nt'éé: nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahí bitahyú nlíi doleel. 16 Doo shinq' naadaadleeh at'éé da, doo dibá' naadaadleeh at'éé da; ya'ái doo daabidiłid da doleel, la'íí doo dant'éhéta bich'í' sidog da doleel. 17 Dibelíi **biZhaazhé** nlíni nant'án biká'dahsdáhi iłní'dí' dahsdaahí bá da'diné' doleel, tú hináhi halíiyú yádjih higaałgo yił onakáh doleel: la'íí bináá tûhií dawa Bik'ehgo'ihí'nań bá k'eda'yıldéh doleel.

8 1 Dibelíi **biZhaazhé** nlíni gosts'ídnghee idá'doljeegíí ch'íná'ñzóqósdá' yaaká'yú doo nt'é hiiłts'ag dago biní'yú hak'e nehenkééz. 2 Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binál'a'yaaká'yú daagolníi gosts'idi Bik'ehgo'ihí'nań yidáhgée nadaazjígo bésh dilwoshé bitaas'niigo hiltsaq. 3 Áigeet binál'a'la'ihíi naanázzaa, áí be'okqáhi biká' dahnási'ñili goz'aqgee hizi', its'aa óodo be'alzaahi biyí' dilidgo ɬikagolchiníi dahyo'aałgo; ɬikagolchiníi láágo baa hi'né', nñee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíi dawa daabi'okqáhíi bił

dała' álnéhgo, nant'án biká'dahsdáhi bádihgee, be'okąąhi biká' dahnásí'niłi yiká' diltl'i doleełgo. ⁴Áík'ehgo likąągolchiníí bits'q'ád'i ɬidíí, hik'e nnée Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí daabi'okąąhíí bił dała' Bik'ehgo'ihí'nań yich'i hadag adzaa, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á bilałtl'áhdí'. ⁵Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á kó' be'okąąhi biká' dahnásí'niłi yiká' dilidíí ɬa' its'aa biyi' ha'disbjhgo ni'gosdzán yiká'zhí' yaa yinil; áí dábilgo yáhiiłts'ag, idí'ni, hada'didla', ɬa'íí ni' nagohi'naa. ⁶Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á gosts'idihi bész dilwoshé dahdaayoniihíí k'ad áadaayiłníigo nadaazíj. ⁷Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á dantséhihíí bibéshdilwoshé áyiłnniidíí dábiłgo hilói hik'e kó', dił bił nadesgeedgo ni'yú náltqá: ni'gosdzán biká' ch'il nadaan'aahíí dawa táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí aqął daanlıd, t'oh daadotl'izhíí ałdó' aqął nlíd. ⁸Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á nakigeehíí bibéshdilwoshé áyiłnniidíí dábiłgo nt'éhéta dził nchaahíí ga'ánolini diltl'i go túnteeł biyi' olgo': áík'ehgo túnteeł táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí dá dił zhá silij: ⁹Túnteeł biyi' daagolíñíí dawago táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí aqął nanezna'; tsina'eełíí dawago táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí doo nt'é da silij. ¹⁰Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á taagigeehíí bibéshdilwoshé áyiłnniidíí dábiłgo ts'iłsqosé nchaahi yaaká'dí' naltq', kó' k'ehgo diltl'i go, áí tú daanlıñíí dawago táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí niká' naltq', ɬa'íí tú hadaazählíí ałdó' biká' naltq'. ¹¹Ts'iłsqoséhíí Iłkóhi holzee: tú dawago táayú iłk'é'daasziidgo dała'ágohíí dé'iłkó silij; áík'ehgo tú dé'iłkó silijhíí bighä nnée káago nanezna'. ¹²Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á díj'igeehíí bibéshdilwoshé áyiłnniidíí dábiłgo ya'áí, t'égona'áí, ɬa'íí ts'iłsqosé táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí hagoshí áadaasdzaago, bits'q'adaadesdiiníí táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí diħiħil silij, áík'ehgo jiłgo idindláádií táayú iłk'é'nilgo dała'ágohíí doo got'ji da silij, t'é'goħħi ałdó' ágħat'ée lék'e. ¹³Áídí' dé'iłdgo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yáá iłn'yú na'dezniigo ádjjid dilwoshgo gáñiigo hiłtsaq, Ni'gosdzán biká' daagolíñíí bá góyéé doleeł, bá góyéé doleeł, bá góyéé doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á taagihíí bibéshdilwoshé k'ad ánaðaayiłdi'niihíí bighä!

9 ¹Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ashvla'igeehíí bibéshdilwoshé áyiłnniidíí dábiłgo yaaká'dí' ni'gosdzán biká'zhí' ts'iłsqosé naltq'go hiłtsaq: o'i'án doo ni'i'ánihi dá bich'igót'i'gee bá be'igęęsé baa hitaq. ²O'i'án doo ni'i'án dahíí ch'í'intqá, ádí' ɬid yat'éego hago', kó' yat'éego diltl'i'íí bits'q'ád'i k'ehgo; áík'ehgo ha'i'ándí' ɬidíí bee ya'áí doo hit'ji da silij, dahot'éhégo godiħħi silij. ³Lidíí biyi'dí' na'ishchagi ni'gosdzán biká' hanalsáq: ni'gosdzán biká' tsédag histasíí binawodħií k'ehgo binawod daagolíigo baa daagodes'taq. ⁴Ni'gosdzán biká' t'ohíí hik'e dant'éhéta daadotl'izhíí ɬa'íí ch'iltä daolchqoh helä', bił'ido'niid; nnée Bik'ehgo'ihí'nań bi'ídinidlídé doo bitá'gee dahgoz'aq dáhií zhá. ⁵Da'ágħat'ée ndi doo nadaiħtseedgo baa godet'aq da, daazħoġo bił nadasdini'go ádaile'go ashldadn dahitqażżiż: tsédag histas dilshish ɬehíí k'ehgo nniihgo. ⁶Áí benagowaadá' nnée da'itsaahíí yiká daadéz'ji doo, ndi doo datsaah da doo; daostsa hadó' daanzidá' dats'itsaahíí doo hak'i da doo.

⁷Na'ishchagi híí nagonkaadyú nádesqahíí k'ehgo ilch'ídaaslaa ga'ádaanolih; nant'án bich'ah óodo be'alzaahi ga'ánolini bik'edaadez'aq, daabinii'íí nnée binii'íí ga'ádaanolih. ⁸Daabitsizilíí isdzáné bitsizilíí k'ehgo ádaat'ee, daabiwoo'íí ndóicho biwoo'íí ga'ádaat'ee. ⁹Bésh bitl naztaaníí ga'at'ee; daabit'a'ádaaniihiitsinagháhi bijád nakihi yat'éego hilwoł, híí láago badahsnilgo nagonkaadyú dezkij lehíí ga'áhiilt'sag. ¹⁰Daabitsee'íí tsédag histas bitsee'íí ga'ádaat'eehíí yee daadiłshish: ashldadn dahitqazhíí nnée yiní'da'dilní'go binawod golíí. ¹¹Binant'a' golíí, ání o'i'áñ doo ni'i'ánihi yebik'ehi, Hebrew k'ehgo Abáddon holzee, Greek k'ehgo Apóllyon holzee. ¹²Dantsé góyééego godeyaahíí bech'ígonyáá; isaq, nakigo t'ah góyééego bee nohwich'íí naagoldoh. ¹³Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gostáńgeehíí bibéshdilwoshé áyiłnniidiíí dábiłgo Bik'ehgo'ihí'nań bádihgee be'okaqhi biká' dahnásí'niłi óodo be'alzaahi biká'dí iyeshdee díí'i its'ádaaz'ahíí bits'ádí kozhii disiits'áq, ¹⁴Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gostáńgeehíí béshdilwoshé dahyotíjíí yich'íí gáníigo, Tú láago nlínií Euphrátes golzeegee díí'i Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á dahdaahist'l'ooníí k'eda'i'ad. ¹⁵Álk'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á díí'i k'enádaabi'dost'ah, áí nnée dawa táayú ilk'é'nilgo dała'ágohíí dawa nadaiłtseedgo da'áí bik'ehenkéézgo, da'áí bijii, da'áí bee dahitq, da'áí légodzaa ilch'í'ilzaahi. ¹⁶Siláada híí yiká'dí nadaagonkaadíí nakidn goneznádn doo náholtagyú da'ágánáhołago goneznádn doo náholtagyú hilt'ee: áí hilt'eego disiits'áq. ¹⁷Díí k'ehgo híí daahiłtsaq shich'íí ch'i'nah ágolzaago; híí yiká' dahnaháztaaníí bést bitl naztaaníí kó' hik'e tséé ilníi, jácinth holzéhi, la'íí tsélikó'i ga'ánolihíí k'ehgo ánolih: híí bitsits'iníí ndóicho bitsits'iníí ga'ánolih; áídá' daabizé'dí' kó' hik'e lid la'íí tsélikó'i hanádinah. ¹⁸Díí taagihíí ilk'é'nilgo dała'ágohíí bee nabi'destseed, kó', lid, la'íí tsélikó'i, híí bize'dí' hanádinahíí bee. ¹⁹Líí bize'dí' hik'e bitseeyú binawod golíí: bitsee'íí ch'osh bik'asda' daagolínií ga'at'ee, bitsits'in daagolíigo áí bee koniidaagodile'. ²⁰Nnee la'ihíí, díí góyééego bich'íí godes'taaníí doo bee nadaabistseed dahíí, bigan bee nchó'go ádaaszaahíí doo yits'á'kai da, la'íí ch'iidn hik'e óodo, bésħligai, bésħlitsog, tséé, tsí bee nadn'áí ádaaszaahíí daayokqahíí doo yits'á'kai da; áí nadn'áihíí doo daago'íí da, doo da'dits'ag da, la'íí doo nadaakai dadá': ²¹La'íí nada'iltseedíí, ínlgashíí, nant'ígo nakaihíí, da'in'íjhíí aldó' doo yits'á'kai da.

10 ¹Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ízisgo at'éhi yaaká'dí' bil nkegonyáágo naahiłtsaq, yaak'os bee bik'e'izlaago: iltsáqt'l'ol bitsits'in binazt'i'go, binii'íí ya'áí ga'at'éégo, bijádíí kó' k'ehgo nazíjgo: ²Ání naltsoos hisdisi ált'síséhi ilts'aq at'éégo dahyoné': bikee dihe'nazhinééhíí túnteel yiká' dés'eez, áídá' láhzhinéégohipíí ni' yiká' dés'eezgo, ³Ndóicho anííhiíí k'ehgo ádjjid nádidilghaazh: nádidilghaazhíí dábiłgo gots'idn ididesni'. ⁴Gots'idn ididesni'dá', k'ad ágoshlé' nt'éégo yaaká'dí' kozhii gášiłníigo disiits'áq, Gots'idn ididesni'íí áñníidiíí bidá'nłjah, ágóléh hela'. ⁵Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á túnteel hik'e ni' biká' siziłigo hiłtsaaníí, hadag yaa delníihdá', ⁶Gánñiid, Doo ngonel'qá dayú dahazhíí hiñaahní, yaaká'yú

la’íi biyi’ daagolíiníi, ni’gosdzán la’íi biyi’ daagolíiníi, túnteel la’íi biyi’ daagolíiníi ádaayilaahíi binkááyú shit’la dahdidishñiihgo gádishñii, Doo dá t’aqazhi’ at’éego da: ⁷Áídá’ Bik’ehgo’ihí’naáñ binal’aa gosts’idngeeñíi bibéshdilwoshé áyíldoniñíi bengonyáago, Bik’ehgo’ihí’naáñ bits’ád’go doo bígozí da n’íi, yánada’iziidiñíi, binkááyú nada’iziidi bich’íi ánniid n’íi begolne’. ⁸Yaakád’ kozhiihíi disiits’áqá n’íi shich’íi hananádzii gánñigo, Ti’i, naltsoos hisdisi ílts’qa at’éehíi Bik’ehgo’ihí’naáñ binal’aa túnteel hik’ee ni’ biká’ siziiníi dah yoné’ihíi nádnne’. ⁹Áík’ehgo Bik’ehgo’ihí’naáñ binal’aa baa niyáago gáldéñiid, Naltsoos hisdisíi shaa nné’. Áídí’ gáshiññiid, Nádnne’, nnáá, nibid biyi’ dé’ílkó doleel, áídá’ nizé’ yune’híi shúgé gosnih k’ehgo golnii doleeł. ¹⁰Áídí’ naltsoos hisdisíi Bik’ehgo’ihí’naáñ binal’aa bigan biyi’dí’ nádiné’go hiyáq’: sizé’ yune’ shúgé gosnih k’ehgo golnii: olnágdí’ shibid yuyaa dé’ílkó silij. ¹¹Áídí’ gáshiññiid, Nñee daanliiníi, nnée binant’aa dała’áhiíi il’aniyú naznílíf, íltah at’éego yáadaaltí’íi, la’íi nant’án daanliiníi lágóo, ádihýú ágodoniiñíi bee bił nanágólni’ doo.

yat'éego ni'godihes'naago, kih goznili gonenányú iilk'é'nilýugo dała'ázhinéé nagozgo', ni' godihes'naago gостs'idn doo náholtagyú nnée nabi'destseed: nnée la'íí yat'éego tsidaadezyizgo Bik'ehgo'ihí'nań yaaka'yú dahsdaahní bich'ígo bił daagodnyíid. ¹⁴Nakidn góyéego godeyaahí bech'ígonyáá; isaq, taadn góyéego goz'aaníí k'ad benágodidáh. ¹⁵Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gостs'idngeehíí bibéshdilwoshé áyiłnniidií dábilgo yaaká'yú kozhii yat'éego daadilwosh góñíigo, Ni'gosdzán biká' nnée il'aniyú binant'a' daagolíiníí, nohweBik'ehní hik'e biChrist yá nant'a' silii; doo ngonel'qą dayú dahazhí' yá nant'aa doo. ¹⁶Bádaayányú nadindíí'i Bik'ehgo'ihí'nań bádihgee dah naháztaaníí hayaá ádaasdzaago Bik'ehgo'ihí'nań daayoskäqd. ¹⁷Gádaaniigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehní, Dák'a'ánt'éhi, nliiníí, nlíí' n'íí, díñáhi; iilk'idá' ízisgo ninawod golíigo dawa binant'a' sínlíjíí bighä nich'í ihédaandzj. ¹⁸Nnee binant'a' dała'áhíí il'anigo naznilihi nich'í hadaashkee ndi nihashkeehíí begonyáago, nanezna'íí baa yá'iti'go, nánada'iziidií náyáadaalti'hi, nnée ná hadaadeszaahi, la'íí nizhi' daidnlsini doo ízisgo ádaat'ee darii hik'e ízisgo ádaat'éhi biłgo bich'í na'iñiilgo biká' ngonyáá; la'íí ni'gosdzán biká' na'iltseddií nałtseedgo biká' ngonyáá. ¹⁹Áídí' yaaká'yú kih biyi' Bik'ehgo'ihí'nań daach'okqähíí ch'íótäq' lék'e, áigee Bik'ehgo'ihí'nań nohwá yengon'áni biká' dahgoz'aaníí biyi' si'áni hit'íj lék'e: áídá' hada'didla', kozhii dits'ag, idi'nii, ni' nagohi'naa la'íí nlói yat'éego náltájá.

12 ¹Nt'éshí ígozisgo at'éhi yaaká'yú ch'ínah silii; isdzán ya'áí bik'esilaago, tl'égonááhíí yiká' siziijo, ts'iłsqosé nakits'ádahi bitsits'inyú názt'i' alzaa lék'e: ²Ání hiltsaq, k'azhá iłchiihíí bighä nníihgo natídindli'. ³Nt'éshí ígozisgo at'éhi yaaká'yú ch'ínah nánásdlíí; tl'iishcho iłchí'i, gостs'idi bitsits'inhi, gonenán iyeshdeehi, gостs'idi nant'án bich'ah bik'edaadez'qago. ⁴Yáyáyú ts'iłsqosé tááyú iilk'é'nilgo dała'ágohíí ni'zhí' bitsee yee nayiłkáad: tl'iishchohíí isdzán k'azhá iłchiihíí binásgee hizi', mé'híí gozliiyúgo hishaq nzigo. ⁵Isdzánhíí ishkiini yishchíj lék'e, ání bésé dahyotjílgo nnée binant'a' dała'áhíí il'anigo naznilihi yá nant'aa hileehi: áídá' ishkiinhíí Bik'ehgo'ihí'nań hik'e biká'dahsdáhi yiká'dí' nant'ahíí dagoshch'íi bich'í hadag bił ogoyáá. ⁶Isdzánhíí da'igolíyú Bik'ehgo'ihí'nań nlt'éego bá ágolaayú ot'ag lék'e, ákú dała'á doo náholtagyú iká'yú naki gonenadín iká'yú gostádin iskqayú bá di'né' doleełgo. ⁷Yaaká'yú hagonołkaad lék'e: Míkael hik'e binadaal'a'á t'qazhí' tl'iishcho yił nadaagonłkaad; tl'iishcho hik'e binadaal'a'á t'qazhí' nanágonłkaad, ⁸Áídá' baa daagoneznaa lék'e; áídí' yaaká'yú doo hayú bá nágost'qą da. ⁹Áídí' tl'iishcho gódah ch'ilt'e', doo áníidá' tl'iish n'íí, Ch'iidn nant'án, da'áí Satan holzéhi, ni'gosdzán biká'zhí' nalgo', binadaal'a'á biłgo gódah ch'élkaad. ¹⁰Yaaká'yú ádíid kozhiihíí disiis'qą góñíigo, K'adíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'q'á'dí' hasdách'igháhíí, konawod golíiníí, hik'e Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikqähñ, la'íí biChrist yenant'aagohíí bengonyáá: hadíí nohwik'isyú yaa dahdaago'a' n'íí gódah ch'ilt'e'go, Bik'ehgo'ihí'nań biñáál dawa jił, dawa tl'é'

yaa dahgoz'aq n'íí. ¹¹ Dibelíí **biZhaazhé** nlíni bidiłíí hik'e Bik'ehgo'ihí'naáñ yaa nadaagolní'íí bee yitis daasilíj; Bik'ehgo'ihí'naáñ yá datsaah ndi bi'ihí'na' doo yaa bíl goyéé da ni'. ¹² Áík'ehgo yaaká'yúhíí hik'e biyi' yune' daagonohliinií nohwíl daagozhqó le'. Ni'gosdzáñ hik'e túnteeel nohwá góyéé le! Ch'iidn nant'án dázhq hashkeego nohwich'í' nkenyáá, da'anahzhí' nágodzii yígólsjhíí bighá. ¹³ Áídí' tl'iishchohíí ni'gosdzáñ biká'zhí' gódah ch'ílt'e' yígólsjíjdá' isdzán ishkiin yishchiiníí yił nádnدهeh. ¹⁴ Áídá' isdzánhíí itsaacho bit'q' k'ehgo bit'q' naki baa hi'nil, tl'iishcho bits'q' da'igolíiyú nádinííh doleełgo, akú dét'jhézhí' áídí' yúwehyú da'anahzhí', áídí' yúwehyú da'ílní'zhí' bá di'né' doleełgo. ¹⁵ Tl'iishchohíí bizé'dí' tú yat'éégo ha'jool isdzán biké, tú yat'éégo idezjoolíí k'ehgo, isdzán bíl ch'ígono'éeł nzílhíí bighá. ¹⁶ Da'ágát'éé ndi ni'gosdzáñ isdzánhíí yich'ozní'go bizé' iłts'q' ágolaago tú tl'iishcho bizé'dí' ha'jool n'íí aqloyiñág. ¹⁷ Áídí' tl'iishcho n'íí isdzán bich'í' bágóchíjdgo bichagháshé la'ihíí yich'í' nágodiłkaadyú óyáá, hadíí Bik'ehgo'ihí'naáñ yegos'aaníí daayot'q'híí hik'e Jesus yaa yádaaltí'híí.

13 ¹ Áídí' tábäqayú saí biyi' hizi'go, nt'eshí bégodzidi túnteeel biyi'dí' hagaalgo hiłtsaq, bitsits'in gosta'sidnhi, biyeshdeehíí gonéanánihi, biyeshdeehíí biká'gee nant'án bich'ah bik'edaadez'qá, áídí' daabitsits'in Bik'ehgo'ihí'naáñ doo daidnksí dahíí bizhi' dahnagoz'qá. ² Nt'eshí bégodzidi hiłtsaqhíí gidicho biká' daats'idiłhilíí, leopard holzéhi, ga'ánolini, bikeehíí shash bikee ga'at'éhi, bizé'íí ndóicho bizé' ga'at'éhi: tl'iishchohíí dabíí binawod n'íí, nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaa n'íí, la'íí dahot'éhé yebik'eh n'íí baa yidin'qá. ³ Dała'á bitsits'iníí biní'dolníh datsaah ngolníí n'íí násdzíí'go hiłtsaq: ni'gosdzáñ biká' nnéehíí dawa nt'eshí bégodzidihií bíl díyadaagot'eego yiké' onalsáá. ⁴ Nnee tl'iishcho daayokqäh, binawod n'íí nt'eshí bégodzidi yaa din'áni: la'íí nnee nt'eshí bégodzidi daayokqäh gádaaniigo, Hadíínsaq' nt'eshí bégodzidi ga'at'éé? Hadíínsaq' yił nagonlaadgo yínel'qá? ⁵ Nt'eshí bégodzidi bizé'dí' yati' ye'ídlökqähíí, la'íí Bik'ehgo'ihí'naáñ nchq'go yaa yałti'go baa godet'qá; la'íí dizdin naki dahitqayú nant'aago alđó' baa godet'qá. ⁶ Áík'ehgo hadzii, Bik'ehgo'ihí'naáñ yich'í' nchq'go hadziigo, bizhi'íí nchq'go yaa yałti'go, hik'e kih biyi' daach'okqähíí la'íí yaaká'yú daagolíiníí alđó' nchq'go yaa yałti'go hadzii nkegonyaa. ⁷ Áídí' nnee Bik'ehgo'ihí'naáñ báhadaadeszaahíí yich'í' nagonlaadí' bitisgo hileehgo alđó' baa godet'qá: la'íí nnee iłtah at'éégo hadaazt'iíí, iłtah at'éégo yádaaltí'ií, nnée binant'a' dała'áhíí ił'aniyú nazníllí yá nant'a' hileehgo baa godet'qá. ⁸ Dawa ni'gosdzáñ biká' daagolíiníí dała'á daantíígee, ni'gosdzáñ nnit'aadá' dibelíí **biZhaazhé** nlíni zesdiiníí binaltsoos be'ihí'naáhi doo hak'e bizhi' bá ágolzaa dahíí daayokqäh doleeł. ⁹ Dahadíí bijeyí' golíiníí fyésts'qá le'. ¹⁰ Dahadíí yisná áyił'iiníí isná ábididolníił doleeł: dahadíí besh yee iziłhiiníí besh bee bidizodeet. Áí bighá nnee Bik'ehgo'ihí'naáñ báhadaadeszaahíí nyee ndi dahńldq le', la'íí da'odląq le'. ¹¹ Áídí' ni'gosdzáñ biyi'dí' nt'eshí bégodzidi la'ihí hananádzaago hiłtsaq: dibelíí bizhaazhé biyeshdeehíí k'ehgo biyeshdee naki golní, tl'iishcho k'ehgo yałti'hi. ¹² Dantsé nt'eshí bégodzidi dá bináál yee nant'aa n'íí yee naná'idziid, la'íí

ni'gosdzáń hik'e ni'gosdzáń biká' daagolíñíí nt'éshí bégodzidi biní'dolníh datsaah ngolnii níí nádziihíí daayokqahgo ábi'dilzaa. ¹³Ígozisgo be'ígózini ánáyol'íjíl, nnée bináál yaaká'dí kó' gó dah ch'ínáltq'go áíl'íjí, ni'gosdzáń biká'zhí. ¹⁴Dantsé nt'éshí bégodzidi bináál godiyihgo ánáyol'íjíl baa godet'aq níí bee ni'gosdzáń biká' daagolíñíí ch'a'oyinííl gáyihniigo, Nt'éshí bégodzidi besh bee biní'dolníh ndi t'ah hináahíí be'ilzaago áadaahlé. ¹⁵Áí be'ilzaahíí náhi'naadí' yahti'go áíléhgo baa godet'aq, laíí be'ilzaahíí doo daayokqah dahíí nabí'ditseedgo aldó' baa godet'aq. ¹⁶Nnée dawa, doo ízisgo áadaat'ee dahíí hik'e ízisgo áadaat'eehíí, hádaaldzilíí hik'e tédaat'iyéhíí, doo isná daanlıjı dahíí hik'e isná daanliiníí, bigan dihe'nazhinéego dagohíí bitá'yú bidaadinidlidgo áile': ¹⁷Doo hadíí baa na'iñiighgo dagohíí na'iñiighgo bá goz'aq da, nnée bidaadinidlidíí zhá, dagohíí nt'éshí bégodzidi bizhi' dagohíí bizhi' behotagíí biká' dahgoz'aaníí. ¹⁸Díinko goch'iyáqyúgo zhá bígoch'ílsijh. Hadíí yígólsiníí, nt'éshí bégodzidi behotagíí yółtag le': nnée behotagi at'éé, behotagíí gostádn gonenadín iká'yú gostádin gostáán.

14 ¹Áídá' dé'íjido dibelíí **biZhaazhé** nlíni dizi **Sion** holzéhi yiká' dahsziijo hiłtsaq, dała'á gonenadín doo náhóltagyú áídí' iká'yú dizdin díí'i doo náhóltagyú yił nadaaziij, dibelíí **biZhaazhé** nlíni biTaa bizhi'íí daabitá'gee dahnagoz'aago. ²Yaaká'dí' kozhihií disiits'áq, tú nalíjhíí k'ehgo, ádjid idí'niihíí k'ehgo: nnée tsíbe'idot'álé yee da'do'aalíí áhiłts'ago disiits'áq: ³Nant'án biká'dahsdáhi, díí'i nt'éshí daahináahíí hik'e nnée bádaayáñyúhíí bádihgee nadaaziijo si' ánfidéhi daido'aał: gonenadín doo náhóltagyú áídí' iká'yú dizdin díí'i doo náhóltagyú ni'gosdzáń biká' nnée bitahdi' hanáhaz'ñilíí zhá áí sịhíí yígol'aah. ⁴Díinko doo isdzáné nant'ígo yił naskai da: doo nt'é bee baa dahdaagost'aq da. Áí dibelíí **biZhaazhé** nlíni dähayú anádaalyú yiké' anákaihíí áadaat'ee. Áí nnée bitahdi' hanáhaz'ñil, Bik'ehgo'ihí'nań hik'e dibelíí **biZhaazhé** nlíni bá ntsé nest'aqahíí k'ehgo hanáhaz'ñil. ⁵Doo nadaach'aago yádaalти' da: Bik'ehgo'ihí'nań nant'aago dahsdaahíí bádihgee nadaaziijo doo hayú baa dahdaagoz'áni da. ⁶La' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yá'ílní' tsí'nan oniñiighgo naahiłtsaq, nnée ni'gosdzáń yiká' daagolíñíí yati' baa gozhóni doo ngonel'aq dahíí yee yił nagolnì'go, nnée binant'a' dała'áhíí il'anigo nazñilíí, nnée iłtah at'éego hadaazt'iíí, nnée iłtah at'éego yádaalти'íí, laíí nnée daanliiníí yił nagolnì'go, ⁷Ádjid yich'íj gáníí, Bik'ehgo'ihí'nań daadinołsigo ba'ihédaanohsı, aayaaltı'gee biká' ngonyahíí bighä: yáá hik'e ni'gosdzáń laíí túntee hik'e tú hadaazliiníí dawa áyíilaahíí daahohkqah. ⁸La' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á iké' ná'oniñ gáníigo, Bábylon, ízisgo kih goznilíí, nágó', nágó', áí nant'íj' na'idaahíí hách'ít'íjgo ákoléhi, nnée iłtah at'éego hadaazt'iíí daayidląago áyíilaahíí bighä. ⁹Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á taadnghee iké' ná'oniñighgo adjid gáníí, Dahadínta nt'éshí bégodzidi, dagohíí be'ilzaahíí yokqahíí, áí bibe'ídinidlidé bitá' dagohíí biganyú bee ídinidlidíí, ¹⁰Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'go koniidaagodilne'ií, doo nt'é bił nadisdziidgo bihashke'íí idee biyi' yaa hidziidíí yidodlijíl; Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á dilzini hik'e dibelíí **biZhaazhé** nlíni bináál

kó' hik'e tsélikó'i bee dázhó biniigodidolniił. ¹¹ Biniidaagodilne'íí bits'á'dí' hidií hadag odihinéh, doo ngonel'aq dayú dahazhi': doo hadaayoł da, jiígee, tl'égee ndi, díí nt'éshí bégodzidi hik'e be'ilzaahi daayokąhíí, hadií áí bizhi'íí bee bídinidlidíí. ¹² Díinko nñee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí nyee ndi dahníldohgo bígözí: áí Bik'ehgo'ihí'nań yengon'ááníí daayotq'íí, la'íí Jesus daayodlaaníí ádaat'ee. ¹³ Áídí' kozhii yaakádí' gáshiłníigo disiits'áq, Díí ágóle', Kodí' godezt'i'go nohweBik'ehní daayodlaqo nanezna'íí biyaa gozhóq doleel: Da'anii biyaa gozhóq doleeł, nii, Holy Spirit, doo nanádaadziid dago hádaayoł; ánádaat'ijł n'íí biké' bił ogoyáá. ¹⁴ Áídí' dé'iidgo yaak'os híltṣaq, yaak'os yiká' dahsdaahíí nñee ga'ánolini, nant'an bich'ah, óodo be'alzaahi, bik'edn'áq, la'íí tl'oh bená'iltlispé deníni dahyotq'íí. ¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á la'i da'ch'okąh goz'qądí' ch'inyáá, yaak'os yiká' dahsdaahíí ádiid yich'í dilwosh gáníigo, Nibená'iltlispé bee ni'igéésh: ná'igeeshíí iłk'idá' biká' ngonyáá, ni'gosdzáń biká' nest'q'íí iłk'idá' daanest'qä. ¹⁶ Áfk'ehgo yaak'os yiká' dahsdaahíí bibená'iltlispé yee ideshtlizhgo ni'gosdzáń yiká' aqł ná'igizh. ¹⁷ Áídí' la' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú da'ch'okąh goz'qądí' ch'ínánádzzaa, bíí aldó' tl'oh bená'iltlispé deníni dahyotq'íí. ¹⁸ Áídí' la' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á be'okąhíí biká' dahnásı'niili goz'qądí' ch'ínánádzzaa, áñ kó' yebik'ehíí; áñ tl'oh bená'iltlispé deníni dahyotq'íí yich'í ádiid gánniidi, Nibená'iltlispé deníni bee ni'igéésh, ni'gosdzáń biká' dahts'aa nanesdizií bits'á'dí' dahts'aahíí nahiłgéésh, bidahts'aa daanest'qąhíí bighä. ¹⁹ Áfk'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á bibená'iltlispé yee ideshtlizhgo ni'gosdzáń biká' dahts'aahíí nayiheshgizhdí' lenáyihezlaago dahts'aa hahigęesi gochaa'i goz'qą yune' oyihiskaad, Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' bengonyáago ágodoníli. ²⁰ Kih goznilíi da'anahyú dahts'aa hahigęes goz'qągee dahts'aa biká' nakai, áí bits'á'dí' dił halíí, híí biza'áh nel'aaníí ga'áhosahgo dił nel'aq, nanigohíí dała'á doo náholtagyú áídí' iká'yú gostáń gonenadín furlongs ga'áhosahgo nehenkáká.

15 ¹ Áídá' be'ígóziníí, dázhó ízisgo at'éhi, koł díyadaagot'éhi, yaaká'yú naahiłtsaq, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosta'sidihi, góyéego nagowaahíí gosta'sidyú át'éhi, da'iké'yúhi; Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íí bee nnágódáhi dahdaayokaal. ² Áídí' dolyiini náhenkááníí kó' bił nadisdziidi ga'ánolıhgo híltṣaq: nt'éshí bégodzidi hik'e be'ilzaahíí la'íí bizhi'íí be'isdzohíí la'íí behotagíí yaa daagonesnaahíí Bik'ehgo'ihí'nań bibe'idot'álé dahdaayotq'íígo dolyiini náhenkááníí yiká'yú nadaazjíí. ³ Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi n'íí, Moses holzéhi, hik'e dibelíí **bíZhaazhé** nlíni biyini daido'áál, gádaanıigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehní, Dák'a'ánt'éhi, ánánt'ijłíí ízisgo at'éé; nñee ná hadaadeszaahíí bá Nant'áhíí, gosínl'aaníí da'áigee hik'e da'anii. ⁴ Hadíñshä' doo nidnílsj da, nohweBik'ehní, hadíñshä' nizhi' doo ya'ihéñzj da? Ni zhá dilzini nlíí: nñee iłtah at'éego hadaazt'i'íí dawa nich'í nikáhgo daanokąh doleel; nñee hagot'éego bá ngon'aq n'íí bee íńlaahíí bighä. ⁵ Díí bikédi'go dé'iidgo,

yaaká'yú gowá golgai Bik'ehgo'ihi'naán koł nlíjigo bee bígoch'ilsiníí biyi' yuñe' da'ch'okqah̄ goz'aaníí iłts'á' adzaa: ⁶Áí biyi'dí' Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á gosts'idihi góyéégo nagowaahíí yił hikai, nak'ą'lígai nzhqoqgo bik'etándlndláádíí bik'enda'izlaago, ła'íí bitílyú óodo bizisgo binast'i'. ⁷Áídí' nt'éshí daahinaahíí díí'i dała'a' Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á gosts'idihi, gosts'idn idee óodo be'alzaahi bitaadaasníl, áí ideehíí Bik'ehgo'ihi'naán doo ngonel'ąq dayú dahazhí' hiñaahíí bihashke' halk'iłhi. ⁸Da'ch'okqah̄ goz'aaníí Bik'ehgo'ihi'naán bits'ą' idindláádíí hik'e binawodíí bits'ą'dí' ɬidi bee hadezbih; nnee doo ła' ha'agháhgo yínel'ąq da, gosts'idn góyéégo benagowaahíí Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á gosts'idi yił hikai n'íí ąqł yeda'iláago zhá.

16 ¹Áídí' kih̄ biyi' da'ch'okqahíí biyi'dí' kozhiihíí dilwoshgo disiits'áá, Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á gáyilñiigo, Ti'i, idee gosts'idi Bik'ehgo'ihi'naán bihashke' halk'iłhi biyi' siziidíí ni'gosdzáń biká'zhí' yadaahohkaah. ²Áík'ehgo Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á dantséhíí bi'idee biyi' siziidíí ni'gosdzáń biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo dahadíń nt'éshí bégodzidi bee bídinidlidíí hik'e be'ilzaahíí daayokqahíí lóqd nchoq'i dázhóń nmíihií biká'zhí' ádaadzaa. ³Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á nakidngeehíí bi'idee biyi' siziidíí túnteel biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo nnee daztsaqahíí bidił ga'ánolıhḡo silíjí: áídí' túnteel biyi'yú daagolíjí n'íí dawa nanezna. ⁴Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á taadngeehíí bi'idee biyi' siziidíí tú daanlíńíí hik'e tú hádaazliiníí biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo díł daasilíjí. ⁵Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á tú yebik'ehíí gáñíigo disiits'áá, Da'aígee ání'téé, Bik'ehgo'ihi'naán, nílíní, níljjí n'íí, níljjí doleelíjí, áí k'ehgo bá ngóní'ąqhíí bighä. ⁶Nnee ná hadaadeszaahíí ła'íí binkááyú na'iziidi n'íí nadaaztseedgo bidił da'dezjool, áí bighä díł daahidlägo ánádaasíńdlaa; da'aí bich'í' goldoh ní. ⁷Áídí' ła'íí, be'okqahíí biká' dahnásí'niłi biyi'dí' dilwoshgo, gáñíigo nádisiits'áá, Da'anii gánnii, Bik'ehgo'ihi'naán nohweBik'ehná, Dák'a'áńt'éhi, kándaago'áahíí da'anii, da'aígee at'éé. ⁸Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á díídngeehíí bi'idee biyi' siziidíí ya'áí biká'zhí' yayiziidgo dábiłgo, nnee kó' bee daadidlidgo baa godet'ąq. ⁹Kó' dázhóń sidogi bee nnee daanlid lék'e, Bik'ehgo'ihi'naán, díí góyéégo nagowaahíí yebik'ehíí, bizhi'íí nchoq'go ádaayilñi: áídí' daabincho'íí doo yits'ą'zhí' ánádaasdzaa da, ła'íí Bik'ehgo'ihi'naán doo daidnksí da. ¹⁰Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á ashdladngeehíí bi'idee biyi' siziidíí nt'éshí bégodzidi biká'dahsdáhi yiká'dí' nant'aahíí biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo yebik'ehíí dawa diłhił silíjí; nnee dázhóń nmíihií bighä bizaa daayi'aał, ¹¹Lóód hik'e bił náda'dinjí'híí bighä Bik'ehgo'ihi'naán yaaká'yú gólyíńíí nchoq'go ádaayilñi: ła'íí nchoq'go ánádaat'ijíjí doo yits'ą'zhí' ánádaasdzaa da. ¹²Bik'ehgo'ihi'naán binal'a'á gostádngeehíí bi'idee biyi' siziidíí tú lkágo nlíńíí, Euphrátes holzéhi, biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo náhisgä, ya'áí hanadáhdí'go nant'án daanliiníí bá ilch'í'golne'go. ¹³Áídí' tlı'iishcho bize'dí', nt'éshí bégodzidi bize'dí', ła'íí Bik'ehgo'ihi'naán binkááyú na'iziidi ádil'íni bize'dí' taagi spirits nchoq'í túshlkohé ga'ánolini hahikáhgo hiltsaq. ¹⁴Áí spirits-híí ch'iidn daanlijí, godiyıhḡo ánáyol'ijíł, áí ni'gosdzáń

dágoz'aq nt'éego ízisgo nant'án daanliiní yich'í okaigo dawa fña'ánáidle'go, Bik'ehgo'ihi'nań Dák'a'at'éhihíí ízisgo na'diziidíí bijíí nadaagondílkaadgo.

¹⁵In'íjhíí k'ehgo nánsháh. Hadíí déz'iiníí, bidiyágé gólijígo, doo dálicheeigo hidoltseeł dahíí bighä, ání biyaa gozhóq doleeł. ¹⁶Hebrew biyatííí k'ehgo Armagéddon golzeegee fña'áyíllaa. ¹⁷Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'á gosts'idngeeheeíí bi'idee biyi' siziidíí ts'ídag náidezníllí dábílgó yaaká'yú kih biyi' da'ch'okaqahdi' nant'án biká'dahsdáhi bits'ád' kozhii ádijidgo gánníi, Aqł begolzaa. ¹⁸Aí dábílgó kozhii adijid áiłts'ag, idi'nii, hada'didla'; ni' yat'éego nagohi'naa, nñee ni'gosdzáń biká'gee daagolígo godeyaadí yushdí godezt'i'go ni' yat'éego godiis'naa k'ehgo at'éego doo hwaa ágōne'i da. ¹⁹Ízisgo kih goznlíí taagiyú iłk'éñil, áídí' nñee iłtah at'éego hadaazt'i'íí bikih nagoznlíí nadaagozgo': ízisgo kih goznlíí Bábylon holzéhi, Bik'ehgo'ihi'nań yínálniigo idee yat'éego bihashke'íí halk'ili biyi'dí' aqł yidlqago áyíllaa. ²⁰Ni' tayı' dahnagoznlíí dawa hayúshí ch'adaagoyáá, la'íí dzilíí doo la' hit'íí da siljí. ²¹Áídí' hilói dázhóó nchaahi, dała'á gonenadín dahdidleegohíí, yaaká'dí' nñee biká' náltáqá: hilói náltáqá nagont'og dázhóó bégodzidihíí bighä nñee Bik'ehgo'ihi'nań nchó'go ádaayiñii lék'e.

17 ¹Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'á gosts'idi, idee gosts'idi dahdaayoniłkíí dała'á shich'í nyáago gáshiłnníid, Yushdé' kú íñnah; bizhaan ízisgo nant'í' nagháhi, tú ɬágo iłtah at'éeyú nazkaaníí yiká' dahsdaahíí, baa yá'iti'íí nił ch'ínah ashle'; ²Ání ni'gosdzáń biká' nñee bánadaant'aahíí yił nant'í' nadaaskaihi, nant'í' na'idaahíí hách'it'iiníí bich'í' ch'idlqahíí bee bił nádaagodizyis. ³Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'áhíí, Holy Spirit shiká'zhí' adzaago, da'igolíiyú oshiłtíí; áigeet isdzán hiłtsaq, nt'éshí bégodzidi dázhóó ɬichí'i yiká' dahsdaago, Bik'ehgo'ihi'nań ádaadil'iiníí dahot'ehé biká' dá bizhi' zháhi dahnagoz'áni, bitsits'in gosts'idihidá' biyeshdee gonenáni. ⁴Isdzánhíí ɬichii dotł'izhi hik'e dázhóó ɬichii bik'esilaa, óodo hik'e tséé déñzhónéhi la'íí dilkóqhé baa dahnazníl, la'íí óodo ideehíí, nchó'i hik'e nant'í' na'idaahi nchó'i dawa yee halk'ílgó, dahyokaal: ⁵Bizhi'hi bitágee dahgoz'aq, NT'ÉSHÍ DOO BÍGÓZINIÍ, BABYLON ÍZISGO AT'ÉHI, NANT'Í' NAKAIHÍÍ HIK'E NI'GOSDZÁŃ BIKÁ' NCHQ'GO ÁGOT'EEHÍÍ BÁQÁ NLÍNI. ⁶Nñee Bik'ehgo'ihi'nań báhadaadeszaahi daabidiłkíí, hik'e ínashood Jesus bighä nabi'distseedi daabidiłkíí bee isdzán bił nágodizyisgo hiłtsaq: hiłtsaqdá' dázhóó shił díyagodzaa. ⁷Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'á gáshiłnníid, Hant'é bighä nił díyagodzaa? Díí doo bígózí dahíí isdzán, la'íí nt'éshí bégodzidi dahbogheełkíí bitsits'in gosts'idi la'íí biyeshdee gonenanhi, baa nił nagoshnì'. ⁸Áí nt'éshí bégodzidi hinłtsaq n'íí, nljj n'íí, k'adíí da'adíhi: o'i'án doo ni'i'ánhi dadí' hagháhi, da'ilíí hileehzhí: ni'gosdzáń biká' daagoliiníí, ni'gosdzáń nnit'aadá' naltsoos be'ihi'nańhi biká' daabizhi' doo hak'i dahnagoz'aq dahíí, nt'éshí bégodzidi daayiłtsaqo yaa bił díyadaagot'ee doo, áí nljj n'íí, k'adíí da'adíhi, ndi nanádáhi. ⁹Goyááníí bee natsekeesíí díí bił ígozijh. Bitsits'in gosts'idihiłkíí dziłgosts'idi áadaat'ee,

áí isdzán yiká' dahsdáhi. ¹⁰La'íí ízisgo nadaant'aahíí gosta'sidi áadaat'ee: ashdla'ihíí nandee, dała'á t'ah nant'aa, la'íí doo hwaa higháh da; án nyáago dét'ihezhí' nant'aa doo. ¹¹Nt'éshí bégodzidi nlíjí n'íí, k'adíí da'ádjhí, tsebídngée nant'aahíí át'ee, ndihíí gosta'sidi itah nlíni. da'ilíi hileeh yuné' diyaa. ¹²La'íí biyeshdee gonénáni hinltsaaníí, ízisgo nant'an áadaat'ee, ndi doo hwahá nant'án daaleeh da; áídá' dała'á ɬedihikeezzhí' nt'éshí bégodzidi yíl nant'aago baa daagoden't'aq. ¹³Daabiini'íí dała'á nádleehgo daabinawodíí hik'e yedaabik'ehíí nt'éshí bégodzidi yaa daayiné' dooleł. ¹⁴Áí dibełíjí **bizhaazhé** nlíni yił nasaagodíłkaad, ndihíí dibełíjí **bizhaazhé** nlínihíí bitis hileeh: án nant'án daanliiníí yeBik'ehní, ízisgo nant'án daanliiníí biNant'a': án yił nakaihíí daabi'dokéed, habi'do'nil, nłt'éego yiké' nakai. ¹⁵Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá gánáshiłdo'niid, Tú iłtah at'éego nazkqahi hinltsaqhíí, bizhaan biká' dahsdaahíí, áí tühíí nnée iłtah at'éego hadaazt'iíí, nnée láni, nnée binant'a' dała'áhíí il'aniyú naznilií, la'íí nnée iłtah at'éego yádaalтиíí áadaat'ee. ¹⁶Nt'éshí bégodzidi biyeshdee gonenanhi hinltsaqhíí, áí bizhaaníí yik'edaanniih doo, yó'odaayiłt'e'go dálichiiigo ádaile', bitsi'íí daayiyaq la'íí kq' bee daayidiłid doo. ¹⁷Bik'ehgo'ihí'nań hát'ińníí da'ádaane'go bijíí yuné' hádaat'iigo áyíłlaa, daabiini'íí dała'á ánádaidle'go, yedaabik'ehíí nt'éshí bégodzidi yaa daidi'aahgo, Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí dá begolzaazhí'. ¹⁸Isdzán hinltsaaníí ízisgo kij goznili at'éé, áí ni'gosdzán biká' ízisgo nadaant'aahíí yá nant'áhi at'éé.

18 ¹Díí bikédi'go Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá la'i yaaká'dí'hayaa higaalgo hiltsaq, dázhq binawod golníhi; bits'á'ídindládíí bee ni'gosdzán biká' got'íí silíj. ²Ádjid dilwoshgo gáníí, Bábylon, dázhq ízisgo at'éé n'íí nágó', nágó', áigee ch'iidn daagolíjí silíj, spirits daanchq'í dawa áigee ndaagozle', dlq' daanchq'í hik'e dlq' bik'e daach'isch'iíí áigee ndaagozle' aldó'. ³Bizhaan biwine bich'í nant'í' na'ídah há'ít'íjhíí bee nnée iłtah at'éego hadaazt'iíí bił nádaagodiziyis, nnée ízisgo nadaant'aahíí bizhaaníí yił nant'í' nasaaskai, la'íí ni'gosdzán biká' nnée dawahá baa nada'injihíí bizhaan dázhq háldzilí bits'á'dí' hádaaldzil daasilí. ⁴Ádí' la' yaaká'dí'go kozhii nádisiits'áq gáníigo, Shik'íiyú, bizhaan bits'á' nohkáh, dahuýgóhíí nohwíí aldó' binchq'íí be'ádaanoht'ee, la'íí bich'í góyéego nagowaahíí nohwíí aldó' itah doo. ⁵Binchq'íí yaaká'yú nel'qago yaa hi'aa, Bik'ehgo'ihí'nań án binchq'íí yénálñii. ⁶Hago ánát'íidíí k'ehgo bíi aldó' ágánádaahdle', hago ánát'íidíí da'ágánáhołqago nakidn bich'íí nanáda'ołníi: idee biyi' ha'desbihíí da'ágánáhołqago nakidn bá hanáda'dołbíh. ⁷Ída'odlíígo dawahá yee bił gonedlíjíhíí k'ehgo da'ágánáhołqago koniigodilne' hik'e chaal na'idaahíí baa daadohné': bijíí yuné' gádiłdi'ñii, Shíí ízisgo isdzán nant'áhi dahsdaahíí nshlıjí, doo itsaa nshlıjí da, chaal na'idaahíí áshqod bee shaa godogaalgo. ⁸Áí bighá dála' jiigo iłtah at'éego góyéego nagowaahíí bee baa godogaal, da'itsaahíí, chaal na'idaahíí, la'íí shiná' góyéhi; kq' bee bidi'dodlii: Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehní baa yałti'íí ízisgo at'éehíí bighä. ⁹Ni'gosdzán biká' ízisgo nadaant'aahíí yił nant'í' naskai n'íí, hik'e

yił bił daagonedlıj n'íí, dilidíí bits'á'dí' lidíí daayo'jjidá' baa daachag doo, la'íí natíadaadindli'go daachag doo.¹⁰ Biniigodolne'íí yédaaldzidgo anahdí' nadaazíí doo, gádaaníigo, Doo gozhóq da, doo gozhóq da, ízisgo kih gozníl n'íí, Bábylon, dák'a'at'éé n'íí! Dała'á ledihikeezíí biyi' naa yá'iti'íí ilk'idá' bengonyáá.¹¹ Ni'gosdzán biká' nnée dawahá baa nada'iniihíí baa daachag doo, la'íí chaał nakai doo; nnée doo la' baa naná'lñiihíí dahíí bighä:¹² Óodo, beshligai, tséé líni, dilkqohé, nak'a'ligai nlt'ehi, hichii dotl'izhi, masgágo, dázhó hichii'íí, tsí iłtah at'ehi ilk' daagolchiníí, bich'h yee da'dilo'íí biwoo' ivory holzéhi be'ádaaszaahíí, tsí láñ líni be'ádaaszaahíí, besh, brass holzéhi, hik'e iron holzéhi, la'íí tséé marble holzéhi be'ádaaszaahíí,¹³ Cínnamon holzéhi, likagolchini, ch'il bik'ah láñ líni, jeeh didlidgo likagolchini, wine, ik'ah, ik'aán nlt'ehi, tl'oh naghái, magashi, dibelíí, híí, tsinagháhi bijád nakihi, daabi'des'náhi, la'íí nnée daanliiníí.¹⁴ La'íí nest'a' dázhó hánt'íí n'íí nits'a'zhí' bengonyáá, la'íí dázhó itisgo nlt'ehíí hik'e bee ízisgo ánt'ehíí nits'a'zhí' silíí, dahazhí' doo nahinltséhgo da.¹⁵ Nnée áí baa nada'iniihíí isdzánhíí bits'á'dí' hádaaldzil daasiliiníí, isdzánhíí biniigodilne'íí yédaaldzidgo, daachago natíadaadindli'go da'anahyú nadaazíí doo,¹⁶ Gádaaníigo, Doo gozhóq da, doo gozhóq da, ízisgo kih gozníl n'íí, nak'a'ligai dázhó nlt'ehi, hik'e dotl'izhgo hichii'íí, la'íí dázhó hichii'íí bee bik'e'izlaa ni', óodo, la'íí tséé líliníí, la'íí dilkqohé bee bik'esinil ni'.¹⁷ Dawahá bee há'ıldzil n'íí dała'á ledihikeezhí' doo nt'é da silíí laq. Tsina'eehíí yiká' nadaant'aahíí, dawa bił nada'i'eehíí, nada'il'eehíí, la'íí dahayú nada'il'eehyú baa nada'iniihíí la'íí nada'iñiihíí da'anahyú nadaazíí.¹⁸ Dilidíí bits'á'dí' lidíí daayo'jigo nádaadidilghaazhgo gádaaníi, Díí ízisgo kih gozníl ił doo la' ga'at'éé da ni!¹⁹ Daachago natíadaadindli'go bitsits'in biká'zhí' keezh daike' gádaaníigo, Doo gozhóq da, doo gozhóq da, ízisgo kih gozníl n'íí, yee hádaaldzili bitsina'eehíí daagolíníí yee hádaaldzil n'íí! Dała'á ledihikeezhí' doo nt'é da silíí.²⁰ Yaaká'yú daagonohlíni, nádaal'a'aá diltzini daanohhlíni, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú náda'iziidi, nohwíl daagozhóq le'; Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo kih gozníl n'íí nohwíi nohwighá t'áázhí' bich'hí' nanáhesníl.²¹ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'aá ízisgo at'ehi tséé be'ik'áhé ga'at'ehi nchaahi náidin'aqago túnteel yiyí' oyilné' gáníigo, Da'ágát'éego ízisgo kih gozníl, Bábylon holzéhi, ts'iltqago doo hagee nát'íj da doleel.²² Tsíbe'idot'álé yee da'do'aalíí, bee dot'álé yídaagołsiníí, tsísól yee da'do'aalíí, hik'e beshdilwoshé yee da'do'aalíí dawa niyi'yú doo hagee naadiits'íh da doleel; nnée dawahá áiléhi, hagot'éego áiléhi daanliiníí, nitahyú doo hagee nát'íj da doleel; nitahyú tséé ik'aago áhiłts'agíí doo hagee naadits'ag da doleel;²³ Nitahyú ik'ah ko'íí bits'á'dindíínií da'ádih doleel; nnée niinéhíí hik'e isdzán niinéhíí bizhii doo hagee naadiits'íh da doleel; nnée nitahyú baa na'iniihíí ízisgo nandee ni', ni'gosdzán biká'; nitahyú iyónziníí nnée iłtah at'éego hadaaazt'íí dawa ch'a'ómíl ni'.²⁴ Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú náda'iziid n'íí bidił, nnée Bik'ehgo'ihí'nań bá hadaadeszaa n'íí bidił, la'íí nnée ni'gosdzán biká' nádaastseedíí dawa bidił ízisgo kih gozníl ił bitahyú hit'íj.

19 ¹Díí bikédí'go nnee dázhóh láni yaaká'yú daadilwoshgo gádaaniigo disiits'ágá, Bik'ehgo'ihí'naán nohweBik'ehní ba'ihégosí le'; Hasdách'igháhíí, ba'ihégondziníí, goch'idnksiníí, lá'íí dawa yebik'ehíí býéhi at'éé. ²Da'aníigo lá'íí dázhóh nlt'éego aayałti'; bizhaan, ízisgo nant'í' nagháhi yee ni'gosdzán yiłchqödi, yaa yałti', lá'íí bánada'iziidi naistseedhií bigħaq yá t'aqazhi' nanáhesnil. ³Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'naán ba'ihégosí le', ánádaado'niid. Áídí' líd kíj gozniłlí bits'ág'dí'hi doo ngonel'aq dayú hahitíí doleeł. ⁴Nt'éego bádaayányú nadindíí'i lá'íí nt'éshí daahinaahíí díí'i biyahzhí' hayaa ádaasdzaago Bik'ehgo'ihí'naán nant'aago dahsdaayú daayokqah, gádaaniigo, Doleełgo at'éé; Bik'ehgo'ihí'naán ba'ihégosí le'. ⁵Áídí' nant'án biká'dahsdáhi bits'ág'dí' kozhii dits'ag gáníígo, Bik'ehgo'ihí'naán daahohiikqahí ba'ihédaanoħsj le', daanohwigha bánada'ohsiidíí, daanohwigha daabinołsiníí, doo ízisgo ádaanoht'ee dahíí lá'íí ízisgo ádaanoht'eehíí. ⁶Nnee dázhóh láni ádaaníi ga'áhiłts'ago, tú dázhóh yat'éego yaahilíni ga'áhiłts'ago, yat'éego idí'niihíí k'ehgo áhiłts'ago disiits'ágá, gádaaniigo, Bik'ehgo'ihí'naán ba'ihégosí le': Bik'ehgo'ihí'naán nohweBik'ehní dawa yebik'ehní yee nant'aa. ⁷Haląq nohwil daagozhóq le', nohwil daagonedlıj le', áñ daadinlzi le': dibelíí biZhaazhé nlíni niinéhíí biká' ngonyáago bi'aa hileehíí iłch'í'ádedlaa. ⁸Áí nak'ą'lıgai dázhóh nlt'éhi, doo chı̄ dahi, dázhóh ligaii bik'esilaa doleełgo baa godet'aq: díí nak'ą'lıgaihíí nnee Bik'ehgo'ihí'naán báhadaadeszaahíí bi'at'e' nzhóni at'éé. ⁹Nt'éego ágáshiłnii, Díí bee ágóle', Hadíí dibelíí biZhaazhé nlíni nináago bá da'idąqyú daabidokéedíí biyaa daagozhóq doleeł. Ágánáshiłdo'niid, Díí Bik'ehgo'ihí'naán da'anii áníhi. ¹⁰Áík'ehgo biyahzhí' hayaa asdzaago hosíkáqadí' gáshiłniiid, Doo ágáńt'íj da: ni hik'e nik'isyú Jesus baa nadaagolni'go dała' nada'idziidi ádaant'ee: Bik'ehgo'ihí'naán zhá honkqah: Bik'ehgo'ihí'naán binkááyú yádaalтиíí Jesus baa nagolni'hi dázhóh itisyú yaa nagolni' n'íí át'éé. ¹¹Yáá iłts'ą' ádzaago lı́lgai hiłtsaq; áí yiká' dahsdaahí Badach'ołhi hik'e Da'aníhi holzee, án da'áígee ná'áyáłti' lá'íí nlt'éego ágot'eehíí bigħaq nagonłkaad. ¹²Biñaahíí kó' yadiinahíí ga'at'éé, bitsits'in biká' nant'án bich'ah láqgo dahnazníl; bizhi' dahgoz'aq, áí nnee doo la' yígółsqi da, bíi zhá yígółsqi. ¹³Íhíí dił biy' nastsoozi bik'esilaa: án Bik'ehgo'ihí'naán biYati' holzee. ¹⁴Áík'ehgo yaaká'yú nadaagonłkaadíí lı́lgai bił hilwołlí biké' nálseeł, nak'ą'lıgai dázhóh nlt'éhi, dázhóh ligaii, doo chı̄ dahi bik'enazlaa. ¹⁵Bizé'dí' bész be'ídiltlishé deníni há'áá, áí nnee iłtah at'éego hadaazt'iíí yee yihiłtıish doo; bész dahyotlıjgo nant'aa doo: lá'íí dahts'aa bitoo yiká' naghaago hayigħeqsí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'naán Dák'a'at'éhi bihashke' bégodzidi nnee yich'íj gode'aah. ¹⁶Bi'íí lá'íí bik'aizhi' bizhi' bek'e'eshchij, áí díí k'ehgo dahgoz'aq, ÍZISGO NANT'ÁN DAANLIINÍÍ BINANT'A, NANT'ÁN DAANLIINÍÍ YEBIK'EHN. ¹⁷Nt'éego Bik'ehgo'ihí'naán binal'a'á ya'áí yiyi' siziqgo hiłtsaq; áí dlq' yáá iłnij'yú nada'iniihíí dawa yich'íj nadidilghaazh gáníígo, Yushdé', Bik'ehgo'ihí'naán ízisgo at'éhi bá da'idąqhíí baa íla'ádaahne'; ¹⁸Ízisgo nant'án daabitsi',

siláada binant'a' daanlíni daabitsi', nnee ndaalwodi daabitsi', híí daabitsi', yiká' dahnaháztaaní daabitsi', la'íí nnee dawa doo isná daanlij dahíí hik'e isná daanliiní, doo ízisgo ádaat'ee dahíí hik'e ízisgo ádaat'eehíí daabitsi' daahsqaq doleelhíí bighä. ¹⁹ Áídí' nt'éshí bégodzidi hiłtsaq, la'íí ni'gosdzáń biká' ízisgo nant'án daanliiní bisiláada biłgo íla'ádaasdzaa, híí yiká' dahsdaahń bisiláada biłgo yił nagonlkaad doleełgo. ²⁰ Nt'éshí bégodzidi yisnáh silji, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi ádil'íni ałdó' yisnáh silji, nt'éshí bégodzidi bináál godiyihgo áná'ol'iilgo nnee nt'éshí bégodzidi be'ídinidlídé bee bídi'nidlidihíí, la'íí bii át'éego be'ilzaahíí daayokąahíí yich'í nazch'a'i. Díí da'ála dá daahinąaago tsélkö'i bił diltli'go sikáni biyi' yuyaa oldeel. ²¹ La'ihíí híí yiká' dahsdaahń bésch be'idiltlöhé bizé'dí' há'áhíí yee nadaistseed: áik'ehgo dlq' iłtah at'éehíí áí daabitsi'íí yee náda'isdiłd.

20 ¹ Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'dí' hayaa higaałgo, o'ián doo ni'iánhi bá be'igqesé hik'e bésch hishbizhíí nchaahi dahyonıłgo hiłtsaq. ² Ání tlı'iishcho, doo ánii da tlı'iishíí, ch'iidn nant'ánhi, Satan holzéhi, yił ndéélgo dała'á doo náhóltagyú ɬegodzaazhí' hı́yistł'qogo, ³ O'ián yune' yó'olt'e' da'dentjádí' o'iigéez, nnee iłtah at'éego hadaazt'iíí yúwehyú doo ch'a'onayiniił dahíí bighä, dała'á doo náhóltagyú ɬegodzaazhí': áí bikédí'go dét'jhézhí' nanánt'jh doleeł. ⁴ Áídí' nadaant'áhi yiká' dahnaháztaaní hiłtsaqo yiká' dahnaháztaaní aayádaaltı'go baa daagodest'qaq: Jesus yaa nagolnıíí hik'e Bik'ehgo'ihí'nań biyati'hí bighä bik'os nadaahisk'i n'íí biyi' naziji n'íí hiłtsaq, áí nt'éshí bégodzidi dagohíí be'ilzaahíí doo daayoskquad dahíí, daabit'a' dagohíí daabigan bebidaanidlídé doo bee bidaanidlíd dahíí; áí daahinaa násdlı́igo, dała'á doo náhóltagyú ɬegodzaazhí' Christ yił nádaant'aah. ⁵ Łahzhí' nanezna'íí doo daahinaa násdlı́ da, dała'á doo náhóltagyú ɬegodzaahíí aqalgo zhä. Díinko dantsé nanezna'íí naadikáhgee. ⁶ Dantsé nanezna'íí naadikáhgee hadíí yitah naadiidzaahíí biyaa gozhóó hik'e bił godiyini at'éé: iké'gee daná'itsaahíí doo hago áibile' da doo, ndi Bik'ehgo'ihí'nań hik'e Christ bi'okąah yebik'ehíí daanlij doleeł, dała'á doo náhóltagyú ɬegodzaazhí' yił nadaant'aah doo. ⁷ Dała'á doo náhóltagyú ɬegodzaahíí aqalgo Satan ha'ásitjídi' ch'ínalteeh. ⁸ Áídí' díí'yú ni'gosdzáń biká' goz'qayú iłtah at'éego hadaazt'iíí, Gog hik'e Magog daagolzehíí, ch'ayiniiyú nagonlkaad doleelhíí bighä íla'ánlne'yú hághäh: áí túnteeł tábäq sáhíí k'ehgo da'áhołqä doo. ⁹ Ni'gosdzáń nteelií biká' dahnádnlsaq, nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí daagolíigee binaa, hik'e kih gozñili koł daanzhóni binaa lédnt'i' silji: áídá' yaaká'dí' kq' nkednńágo aqal daabi'nńíd. ¹⁰ Áídí' ch'iidn nant'án bich'í nazch'a'íí kq' hik'e tsélikö'i bił diltli'go sikáni biyi' yuyaa olt'e', hayú nt'éshí bégodzidi hik'e Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi ádil'ínihíí naháztaqayú, áigee jij hik'e tlı'é'go goyéé bich'í nagowaa doo, doo ngonel'aq dayú dahazhí'. ¹¹ Áídí' nant'án biká'dahsdáhi ɬigaihi nchaahi, hik'e yiká' dahsdaahń hiłtsaq, ání bits'q'dí' ni'gosdzáń hik'e yáá bił ogoyáá; áídí' doo hayú goz'qaq da lék'e. ¹² Nanezna'íí doo ízisgo

ádaat'ee dahíí hik'e ízisgo ádaat'eehíí Bik'ehgo'ihí'naán bidáhdí' nadaazi'go hiłtsaq; áídí' naltsoos iłts'ą' ádaadzaa: ła'i naltsoos iłts'ą' nanádzaa, áí naltsoos be'ihí'naáhi: nanezna' n'íí hant'é ádaaszaahíí naltsoos biyí' k'e'eshchiiníí bee baa yáda'iti'. ¹³Túnteel biyí' nanezna' n'íí naadiikaigo áyíllaa: da'itsaahdí' hik'e Ch'iidntahdí' nanezna' n'íí nanaadiikai: áídí' dawa hant'é ádaaszaa shíhíí bighä baa yáda'iti'. ¹⁴Áídí' da'itsaahíí hik'e Ch'iidntahdí' kó' diltli'go sikáni biyí' yuyaa oldeel. Díinko nakidnghee daná'itsaahi at'éé. ¹⁵Áídá' dahadíí naltsoos be'ihí'naáhi doo hak'i bizhi' biyí' dahgoz'ąq dayúgo kó' diltli'go sikaaníí biyí' yuyaa olt'e'.

21 ¹Áídí' yaaká' ániidéhi hik'e ni'gosdzáñ ániiidéhi hiłtsaq: dantsé yaaká'híí hik'e dantsé ni'gosdzáñhíí bech'ígonyáá; áídí' túnteel ésdjíid. ²Shíí, John, Jerúsalem ánidéhi, kih godiyini goznili, yaaká'dí' Bik'ehgo'ihí'naán bits'ą'dí' hayaa goldohgo hiłtsaq, na'ilfhn k'ad nninéhgo bikä' hileehíí yiba' ilch'ı'ádodlaahíí ga'at'éego. ³Yaaká'dí' kozhii ádjid áiłts'ago disiits'ą́gá gániígo, Isaq, da'ch'okaqh goz'aaníí Bik'ehgo'ihí'naán yiyí' golínií nnee bitahyú goz'ąq, ání bił daagolíígo nneehíí bichagháshé daanlij doleeł, Bik'ehgo'ihí'naán dabíí yil daagolíígo, bií Bik'ehgo'ihí'naán daayokqähí doleeł. ⁴Bik'ehgo'ihí'naán binęáá tú bá k'eda'ildéh doleeł; da'itsaahíí da'ádjh doleeł, doo koł gozhqó dahíí, daach'ichagíí, daach'innijihíí ndi da'ádjh doleeł: dantsé áí begoz'ąq n'íí bech'ígoyáhíí bighä. ⁵Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahíí gánniígo, Isaq, dawahá ániidégo ánáshdléh. Áídá' shíí gáshiłnniid, K'e'ilchíí: díí yati'íí da'anii ła'ií ba'olnihilí at'éé. ⁶Gánáshiłdo'niid, Aqł̄ halzaa. Shíí Álpha hik'e Oméga, begodeyáhi hik'e bengont'i'i nshlıjj. Hadíí dibá' nliiníí tú hiłnihíí bá ná'islıj, doo bighä nahi'niił dago. ⁷Hadíí dawahá yitis siliiníí dawa bíyéé doleeł; Bik'ehgo'ihí'naán yokqähí nshlıjj doleeł, shye' nlıj doleeł. ⁸Áídá' dawa yee nádaaldzidíí, doo da'odlaq dahíí, ncho'go ádaat'eehíí, nnee nadaiłtseedíí, nant'ı' nakaihíí, iyodaanzıhíí, nadn'áí daayokqähíí, ła'ií léda'ilchoohíí dawa tsélikö'i bił diltli'go sikáni biyí' yuyaa bá goz'ąq: áí nakidnghee daná'itsaahi at'éé. ⁹Aígee Bik'ehgo'ihí'naán binadaal'a'a gosta's'idihíí dała'á, its'aa gosta's'idi gosta's'idn góyéégo banagowaahíí bee halk'ihíí, yee dahikáli shaa nyáago, shich'ı' hadzii gániígo, Yushdé', isdzán ánií nnáhi, dibełlíí **bizhaazhé** nlíni bi'aahíí nił ch'ı'nah ashlé'. ¹⁰Áídí' Holy Spirit shiká'zhı' adzaago Bik'ehgo'ihí'naán binal'a'áhíí dził dázhó nchaahí yúdahyúhi biká' oshiltíí, áígee ízisgo kih goznilií, Jerúsalem godiyini, yaaká'dí' Bik'ehgo'ihí'naán bits'ą'dí' bił nkegonyáágo shił ch'ı'nah áyíllaa, ¹¹Bik'ehgo'ihí'naán bits'ą'ídindláádíí bee bits'ą'ídindláádí: bits'ą'ídindláádíí tséé dázhó łańı́ llíni, jasper holzéhi, dénltonégo binkááyú got'ıjhií ga'at'éé; ¹²Áí kih goznilií binaayú lé'dit'ıhíí dázhó nteel áídí' dázhó yúdahgo alzaa lék'e, nakits'ádahgo dáadítjh, áí da wago Bik'ehgo'ihí'naán binadaal'a'a nadaazlıj, Israel nakits'ádahyú hat'ií daabizhi' dahnagoz'ąq, dáadítjhíí biká'gee. ¹³Ya'áí hanadáhdí'go taadí' dáadítjh; nahokqé dahstaqdí'go taadí' dáadítjh; na'idi'ahdí'go taadí' dáadítjh; ya'áí onadáhdí'go ałdó' taadí'

dáádítłsh. ¹⁴Kih goznilíí binaayú ké'ditł'ihíí bitł'qáhgo nakits'ádahgo istł'ihgo kégodnt'i, dibełlıí biZhaazhé nlíni binal'aá nakits'ádah daabizhi' áí biká' dahgoz'aq. ¹⁵Shich'i' yałti'íí be'ida'nel'qahé óodo be'alzaahi naitiih, áí kih goznilíí hik'e bidáadítłhíí, la'íí binaayú ké'ditł'ihíí yee yí'da'nel'qahgo.

¹⁶Kih goznilíí díízhí' hágodn'áá, naniigo dáne'niiyú dálełt'ee: kih goznilíí be'ida'nel'qahé yee yída'nel'qadgo nakits'ádahn doo náhóltagyú *furlongs* ga'áhosah. Naniigohíí, dáne'niiyúhlíí, hik'e ts'ídagíí biłgo dálełt'ee. ¹⁷Áídí' binaayú ké'ditł'ihíí aldó' yí'nes'qadgo dała'á gomenadín iká'yú dizdin díí'i nnee bigan iłhadit'qadí' biganlataházhi' ngont'i'go, áí Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá yaaká'yú gólííni k'ehgo at'éé. ¹⁸Binaayú ké'ditł'ihíí tséé láń ílíni, jásper holzéhi, be'ágolzaa: kih goznilíí dá óodo zhá, dolyiini binkááyú got'ijíhíí ga'at'éhi, be'ágolzaa. ¹⁹Binaayú ké'ditł'ihíí bitł'áah istł'iníí tséé iłtah at'éhi láń da'ilíínií bee dénzhónégo alzaa. Da'itségee itł'áah istł'iníí jásper holzéhi be'ágolzaa; nakigeehíí sápphire holzéhi; taadngeehíí chálcedony holzéhi; díí'geehíí émerald holzéhi; ²⁰Ashdladnguehíí sárdonyx holzéhi; gostáńgeehíí sárdius holzéhi; gosta'ídigeehíí chrýsolite holzéhi; tsebígeehíí béríyl holzéhi; ngost'áigeehíí tópaz holzéhi; gonenangeehíí chrýsoprasus holzéhi; łats'ádahgeehíí jácynth holzéhi; la'íí nakits'ádahgeehíí ámethyst holzéhi be'ágolzaa. ²¹Dáádítłhíí nakits'ádahíí dilkqohé láń ílíni, pearl holzéhi, nakits'ádahgo be'alzaa: dała'á ntáágo pearl dała'á bił ádaaszaa: kih goznilíí biyi' intínhíí dá óodo zhá dolyiini binkááyú got'ijíhíí k'ehgo alzaa.

²²Áígee da'ch'okąąh goz'aaníí doo hish'ii da: Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehní Dák'a'at'éhi hik'e dibełlıí biZhaazhé nlíni biłgo dabíí da'ch'okąąh goz'aaníí daanlij. ²³Kih goznilgee ya'áí la'íí tl'égona'áí da'ádjh ndí doo daat'éé da: Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'ídindláádíí bee got'ii, la'íí dibełlıí biZhaazhé nlíni bee got'ijíhíí nlíj. ²⁴Nnee iłtah at'éego hadaazt'iíí hadíí hasdákaihíí, áí kih goznilíí bits'á'ídindláádíí yee nakai doo: la'íí ni'gosdzáń biká' ízisgo nadaant'aahíí ízisgo ye'ádaat'eehíí hik'e daagodnlsiníí yił nihikáh doleeł. ²⁵Bidáadítłhíí jiigo doo daná'detłh da: akú tl'é' ánágodłh. ²⁶Nnee iłtah at'éego hadaazt'iíí ízisgo ye'ádaat'eehíí hik'e daagodnlsiníí yił nihikáh doleeł. ²⁷Hadíí daancho'íí doo hagot'éego ha'akáh da, ncho'go at'éego ánát'ijíhíí, la'íí hadíí ké'iłchoohíí aldó' doo hagot'éego ha'akáh da: hadíí dibełlıí biZhaazhé nlíni binaltsoos be'ihi'nańhi bizhi' dahgoz'aaníí zhá ha'akáh doleeł.

22 ¹Áídí' tú be'ihi'nańhi dolyiini ga'at'éego binkááyú got'ijígo, Bik'ehgo'ihí'nań hik'e dibełlıí biZhaazhé nlíni nadaant'aago dahskeedí' hálíígo, Bik'ehgo'ihí'nań binal'aá shił ch'ínah áyíláa. ²Kih goznilíí ch'íítinyú iłñí'yú, la'íí tú nílíínií da'ałch'izhińé nel'qago tsí'nt'áni be'ihi'nańhi nádihińkáad, áí nakits'ádahyú át'éego nánt'ih, dádaanántłhgee nest'a' dała'áyú át'éhi dahnándah: bit'qahíí nnee iłtah at'éego hadaazt'iíí yee nádaadziihi. ³Áígee déncho'go ágót'eehíí ánádjh doo: áídí' Bik'ehgo'ihí'nań hik'e dibełlıí biZhaazhé nlíni nadaant'aago dahskee doo; bánada'iziidíí daabokąąh doleeł: ⁴Binii daayo'íj doo; bizhi'íí bitá'gee dahnagoz'aq doo.

5 Tł'é' ánádjh doleeł; ik'ah kq'íí ła'íí ya'ái be'idindláádíí doo hagot'íí da; Bik'ehgo'ihí'nańi nohweBik'ehní dabíí bá idindládi nlíj doleeł; ła'íí doo ngonel'ąą dayú dahazhí' nadaant'aa doo. 6 Áídí' gánáshíldo'niid, Díí yati'íí ba'oln̄hi hik'e da'aníhi at'éé: Bik'ehgo'ihí'nańi nohweBik'ehní binkááyú nada'iziidi n'íí daadilzini daayokaqhñ, k'ad ágonéhíí báñada'iziidi yíl ch'ínah ágole'híí bighä binal'a'á yaaká'dí'hi bich'í' daades'a'. 7 Isaq, dák'adégo nánshdaał; díí naltsoos hagot'éego ágoln̄ehgo benet'aaníí hadíí yikísk'eh at'ééhíí biyaa gozhqóó doleeł. 8 Shíí, John, díí ágot'eehíí disiits'ąą ła'íí hiłtsaq. Áík'ehgo disiits'ąądí' hiłtsaqgo, Bik'ehgo'ihí'nańi binal'a'á áí shíl ch'ínah áyíilaahi biyahzhí' hayaa asdzaago hoshkääh nkegonyaa. 9 Nt'éego gáshiłn̄niid, Doo ágáńt'íí da: shíí, ni, nik'isýú, Bik'ehgo'ihí'nańi binkááyú nada'iziidi, hik'e díí naltsoos biyi'dí' yati'íí yikísk'eh ádaat'eehíí biłgo dała' nada'ídziid. Bik'ehgo'ihí'nańi zhä onkääh. 10 Gánáshíldo'niid, Díí naltsoos hagot'éego ágonéhgo benet'aaníí bida'denljéeh hela', biká' ngonyááhíí bighä. 11 Hadíí doo dábik'ehyú át'íí dahíí, ání dayúweh ye'at'íí le': hadíí dénchö'éego at'ííhíí, ání dayúweh ye'at'íí le': hadíí nlt'éego at'ééhíí, ání dayúweh nlt'éego at'éé le': ła'íí hadíí dilziníí, dayúweh dilzí le'. 12 Isaq, dák'adégo nánshdaał; koch'í' nada'ishn̄iiłní bił nánshdáh, nñee dała'á ntíjigo hagot'éego ánánt'íidhíí bighä bich'í' na'ishn̄iiłgo. 13 Shíí Álpha hik'e Oméga nshlíj, begodeyáhi hik'e bengont'i'i, dantséyúhi hik'e ik'é'yúhi. 14 Bik'ehgo'ihí'nańi yegos'aaníí yikísk'eh ádaat'eehíí biyaa daagozhqóó doleeł, áí tsí'nt'áni be'ihí'nańhi yaa dokaahgo bá goz'ąą, ła'íí kih gozníllí ch'íná'itjhyú ch'ídokaahgo ałdó' bá goz'ąą. 15 Áídá' gósé, ídaanlgashi, nant'í' nakaihi, nñee nadaiłtseedi, nñee nadn'áí daayokaqhñ, ła'íí dahadíí ké'ichoohíí bił nzhqoqgo dayúweh ké'ilchoohi doo ha'ádokaah da. 16 Shíí, Jesus, shinal'a'á yaaká'dí'hi ha'ánázéh nagoznilyú díí bee nohwíl nagolni'go de'a'. David bikeghad nshlíj, hik'e David bits'ádí'hi nshlíj, ts'ílsqosécho bits'á'ídindíni nshlíj. 17 Holy Spirit hik'e isdzán niłnéhi, Yushdé', daanii. Hadíí idits'agi ałdó', Yushdé', nii le'. Hadíí dibá' nlíjíí hígháh le'. Hadíí hát'ííni tú be'ihí'nańhi yodlaq, doo bighä nahi'nił dago. 18 Nñee dała'á ntíjigo díí naltsoos hagot'éego ágonéhgo benet'aaníí daidits'agi' gádaabiłdishnii, Dahadíí díí ínágodn'ąąhíí, góyéego ágot'eehíí díí naltsoos biyi' k'e'eshchiiní, Bik'ehgo'ihí'nańi góyéego godigháhíí bich'í' ínágodo'aał: 19 Dahadíí díí naltsoos hagot'éego ágonéhgo benet'aaníí ła' hayiné'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nańi ałdó' naltsoos be'ihí'nańhi biyi'dí', kih godiyini gozníllí biyi'dí', ła'íí díí naltsoos biyi' bek'e'eshchiiní biyi'dí' býyéé zhiłnééhíí bits'á' hayiné' doleeł. 20 Díí yaa nagosní'íí gáníí, Da'anii shíí dák'adégo nánshdaał: Doleełgo at'éé. Da'anii Jesus, nohweBik'ehní, de'nnáh. 21 Jesus Christ nohweBik'ehní biłgoch'oba'íí daanohwigha nohwich'í' begoz'ąą le'. Doleełgo at'éé.